

C. VERTALING

Europese Code inzake Sociale Zekerheid (Herzien)

Preambule

De Lidstaten van de Raad van Europa die deze (herziene) Code hebben ondertekend,

Overwegend dat het doel van de Raad van Europa is een grotere eenheid tussen zijn Leden tot stand te brengen ten einde, met name, hun sociale vooruitgang te bevorderen;

Overwegende het belang van harmonisatie van zowel de bescherming die wordt gewaarborgd door sociale zekerheid als van de lasten die hieruit voortvloeien overeenkomstig gemeenschappelijke Europese normen;

Opmerkend dat de nationale wetgeving inzake sociale zekerheid zich in de meeste Lidstaten van de Raad van Europa verder heeft ontwikkeld sedert de Europese Code inzake Sociale Zekerheid en het Protocol daarbij op 16 april 1964 voor ondertekening werden opgesteld;

Van oordeel zijnd dat deze ontwikkeling herziening van die akten op alle daarvoor in aanmerking komende punten noodzakelijk maakt ten einde, enerzijds, deze aan te passen aan de huidige aspiraties en mogelijkheden van de Europese samenleving en, anderzijds, de bescherming van sociale zekerheid uit te breiden tot de gehele bevolking, te zamen met sociale rechten voor iedere persoon, en discriminatie uit te bannen, in het bijzonder discriminatie op grond van geslacht;

Het nut erkennend van verbetering en versoepeling van de in de Europese Code inzake Sociale Zekerheid en het Protocol daarbij vervatte normen en van het opnemen van nieuwe normen in een herziene code die de Code en het Protocol van 16 april 1964 geleidelijk moet vervangen,

Zijn de volgende bepalingen overeengekomen, die zijn opgesteld met medewerking van het Internationale Arbeidsbureau:

DEEL I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Voor de toepassing van deze (herziene) Code:

- a. wordt verstaan onder „het Comité”: het Directie-Comité voor Sociale Zekerheid van de Raad van Europa of elk ander Comité dat door het Comité van Ministers belast is met de uitvoering van de taken die krachtens de bepalingen van deze (herziene) Code aan het Comité zijn opgedragen;
- b. omvat de term „wetgeving” de wetten en regelingen, alsmede de statutaire bepalingen inzake sociale zekerheid;
- c. wordt verstaan onder „voorgescreven”: vastgesteld bij of krachtens de nationale wetgeving;
- d. wordt verstaan onder „ingezetene”: een persoon die gewoonlijk op het grondgebied van de betrokken Partij verblijf houdt;
- e. wordt verstaan onder „wachtijd”: hetzij een tijdvak van premiebetaling, hetzij een tijdvak van arbeid, hetzij een tijdvak van wonen, met inbegrip van ieder tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt, of een combinatie van deze tijdvakken, naar gelang is voorgeschreven voor de opening van het recht op prestaties;
- f. verwijst de term „ten laste” naar de toestand van afhankelijkheid die in voorgeschreven gevallen wordt verondersteld;
- g. wordt verstaan onder „nagelaten echtgenoot” de echtgeno(o)t(e) die ten laste was van de overledene op het tijdstip van diens overlijden, en die niet is hertrouwd;
- h. wordt verstaan onder „kind”:
- i. een kind dat de leeftijd waarop de leerplicht afloopt, nog niet heeft bereikt, of dat jonger dan 16 jaar is;
- ii. onder voorgeschreven voorwaarden, een kind dat ouder is dan bedoeld onder i. hierboven, wanneer het wordt opgeleid voor een beroep, zijn studie voortzet of lijdt aan een chronische ziekte of een gebrek waardoor het niet geschikt is tot het verrichten van enige beroepsarbeid.

Artikel 2

1. Elke Partij die heeft verklaard zichzelf gebonden te achten door de in het eerste tot en met het derde lid van artikel 12 van het Europees Sociaal Handvest van 18 oktober 1961 vervatte verplichtingen of die de verplichtingen van de Europese Code inzake Sociale Zekerheid van 16 april 1964 heeft aanvaard, moet toepassen:
  - a. Deel I;
  - b. ten minste een van de Delen II tot en met X;
  - c. de desbetreffende bepalingen van de Delen XI en XII; en
  - d. Deel XIII
 van deze (herziene) Code.
2. Elke andere Partij moet toepassen:
  - a. Deel I;
  - b. ten minste een van de Delen II tot en met X;
  - c. de desbetreffende bepalingen van de Delen XI en XII; en

d. Deel XIII van deze (herziene) Code.

Artikel 3

1. Elke Overeenkomstsluitende Staat geeft in zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding aan ten aanzien van welke van de Delen II tot en met X hij de uit deze (herziene) Code voortvloeiende verplichtingen aanvaardt.
2. Elke Partij waarborgt aan de beschermde personen, met betrekking tot elk van de Delen II tot en met X ten aanzien waarvan zij de uit deze (herziene) Code voortvloeiende verplichtingen heeft aanvaard, de in dat Deel voorziene prestatie voor de verzekerde eventualiteit of eventualiteiten, in overeenstemming met de bepalingen van dat Deel.
3. Elke Overeenkomstsluitende Staat die de in de Delen II, III, IX en X vervatte verplichtingen aanvaardt, wordt geacht eveneens aan de in Deel VI vervatte verplichtingen te voldoen indien haar wetgeving aan slachtoffers van arbeidsongevallen of beroepsziekten recht geeft op medische zorg, ziekengeld en uitkering bij invaliditeit, en aan hun nagelaten betrekkingen het recht op uitkering aan nagelaten betrekkingen, ongeacht de oorzaak van de betreffende eventualiteit, en mits die wetgeving het recht op prestaties niet afhankelijk stelt van enige voorwaarde inzake een wachttijd. Voor de toepassing van dit lid wordt een Overeenkomstsluitende Staat, die wordt geacht aan de in Deel X vervatte verplichtingen te voldoen in overeenstemming met het vierde lid van dit artikel, geacht de verplichtingen van Deel X te hebben aanvaard.

4. Elke Overeenkomstsluitende Staat die de in de Delen V, VII en IX vervatte verplichtingen aanvaardt, wordt geacht eveneens aan de verplichtingen van Deel X te voldoen indien zijn wetgeving, wat de Delen V en IX betreft, de gehele economisch actieve bevolking beschermt en, wat Deel VII betreft, alle kinderen van de economisch actieve bevolking beschermt.

5. Een Overeenkomstsluitende Staat die een beroep wenst te doen op de bepalingen van het derde of het vierde lid van dit artikel, moet dit aangeven in zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

6. Elke Partij streeft ernaar passende maatregelen te nemen om gelijke behandeling van beschermde personen van beide geslachten te waarborgen bij de toepassing van die Delen van deze (herziene) Code waarvan zij de verplichtingen heeft aanvaard.

Artikel 4

1. Elke Partij kan later de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa ervan in kennis stellen dat zij de uit deze (herziene) Code voortvloeiende verplichtingen aanvaardt ten aanzien van één of meer van de Delen II tot en met X waarvan zij nog geen opgave heeft gedaan in haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

2. De aanvaarding van de in het voorgaande lid bedoelde verplichtingen wordt geacht een integrerend deel te vormen van de bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, en heeft gelijke kracht te rekenen vanaf de datum van kennisgeving.

Artikel 5

Aanvaarding van de in één of meer van de Delen II tot en met X van deze (herziene) Code vervatte verplichtingen heeft, vanaf de datum van inwerkingtreding van die verplichtingen ten aanzien van de Europese Partij, tot gevolg dat de overeenkomstige bepalingen van de Europese Code inzake Sociale Zekerheid en, waar van toepassing, van het daarbij behorend Protocol, niet langer van toepassing zijn ten aanzien van de betrokken Partij indien die Partij door de eerste van genoemde akten of door beide akten gebonden is. Niettemin wordt aanvaarding van de in een of meer van de Delen II tot en met X van deze (herziene) Code vervatte verplichtingen geacht aanvaarding in te houden van de overeenkomstige bepalingen van de Europese Code inzake Sociale Zekerheid en, waar van toepassing, van het daarbij behorend Protocol, voor de toepassing van artikel 2 van genoemde Europese Code.

Artikel 6

Voor de toepassing van de Delen II, III, IV, V, VIII (voor zover het laatstgenoemde deel betrekking heeft op medische zorg), IX en X van deze (herziene) Code kan een Partij rekening houden met de bescherming voortvloeiende uit verzekeringen die krachtens haar wetgeving niet verplicht zijn voor de betrokken personen, mits deze verzekeringen:

- a. onder toezicht van de overheid staan dan wel, volgens voorgeschreven regels, hetzij door werkgevers en werknemers, hetzij, in voorkomend geval, door zelfstandigen of niet actieve personen worden uitgevoerd; en
- b. te zamen met eventuele andere vormen van bescherming, voldoen aan de desbetreffende bepalingen van deze (herziene) Code.

Artikel 7

1. Elke Partij kan door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring afwijken van de bepalingen van artikel 9, eerste tot en met derde lid, artikel 17, eerste lid, artikel 27, eerste lid, artikel 29, tweede lid, artikel 52, eerste tot en met derde lid, en van de bepalingen van Deel X betreffende het verlenen van prestaties aan nagelaten echtgenoten onder de voorwaarden vermeld in respectievelijk artikel 9, vierde lid, artikel 17, tweede lid, artikel 27, tweede en derde lid, artikel 29, derde lid, artikel 52, vierde lid, en artikel 70.

2. Elke Partij kan door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring afwijken van andere bepalingen van de Delen II tot en met X en van de bepalingen van artikel 74 van deze (herziene) Code, mits de wetgeving van die Partij bescherming waarborgt die ten minste gelijkwaardig is in het geheel van het betreffende Deel, aan de bescherming die in deze (herziene) Code is voorzien. De formulering van dergelijke afwijkingen is echter onderworpen aan goedkeuring door het Comité van Ministers van de Raad van Europa in een beslissing genomen met een meerderheid van stemmen zoals bepaald in artikel 20.d van het Statuut van de Raad van Europa, op basis van een voorstel gedaan door het in artikel 1, eerste lid, letter a, van deze (herziene) Code bedoelde Comité, en aangenomen met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen.

3. Elke Staat kan op het tijdstip van ondertekening of nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding verklaren dat van de toepassing van een of meer delen van deze (herziene) Code worden uitgesloten ambtenaren die worden beschermd door bijzondere stelsels krachtens welke, in totaal, prestaties worden verleend die ten minste gelijkwaardig zijn aan die welke worden voorzien krachtens deze (herziene) Code.

DEEL II

MEDISCHE ZORG

Artikel 8

De gedekte eventualiteit moet omvatten de noodzaak tot medische zorg van curatieve aard en, onder voorgeschreven voorwaarden, de noodzaak tot medische zorg van preventieve aard.

Artikel 9

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:

a. alle werknemers, met inbegrip van leerlingen, alsmede hun ten laste komende echtgenoten en kinderen; of
b. alle economisch actieve personen alsmede hun ten laste komende echtgenoten en kinderen; of
c. alle inwoners.

2. Niettegenstaande de bepalingen van het voorgaande lid kan een Partij van de toepassing van dit Deel uitsluiten:

a. groepen werknemers die in totaal niet meer dan 5 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers; of:
b. groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking; of
c. groepen ingezetenen die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke ingezetenen.

3. Wanneer hetzij letter a, hetzij letter b van het eerste lid van dit artikel van toepassing is, geldt voor personen die een van de volgende uitkeringen ontvangen of een van de in letter a of letter b van dit lid genoemde uitkeringen aanvragen:

a. Invaliditeitsuitkeringen, ouderdomsuitkeringen of uitkeringen aan nagelaten betrekkingen;
b. uitkeringen wegens duurzame arbeidsongeschiktheid tot een voorgeschreven mate of uitkeringen aan nagelaten betrekkingen, in het geval van arbeidsongevallen of beroepsziekten;
c. werkloosheidsuitkeringen; dat zij, alsmede hun ten laste komende echtgenoten en kinderen, onder voorgeschreven voorwaarden tot de beschermde personen blijven behoren.

4. Een Partij kan van de bepalingen van het eerste tot en met het derde lid van dit artikel afwijken indien haar wetgeving voorziet in de waarborg van medische zorg voor:

a. voorgeschreven groepen werknemers die in totaal ten minste 80 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers; of
b. voorgeschreven groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal ten minste 75 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking; of
c. voorgeschreven groepen ingezetenen die in totaal ten minste 70 % uitmaken van de gezamenlijke ingezetenen, en, in geval van ziekte die langdurige behandeling vereist, voor alle ingezetenen.

Artikel 10

1. De medische zorg moet omvatten:
a. de hulp van huisartsen en specialisten, al dan niet in ziekenhuis-

zen, met inbegrip van de nodige diagnosen en onderzoeken, alsmede huisbezoeken;

- b. zorg, verleend door een beoefenaar van een beroep dat wettelijk is erkend als verwant aan het beroep van medicus, onder toezicht van een medicus of een andere persoon die bevoegd is die zorg te verlenen;
- c. de verstreking van de noodzakelijke geneesmiddelen op voorschrift van een medicus of van een andere daartoe bevoegde persoon;
- d. opneming in een ziekenhuis of een andere geneeskundige instelling;
- e. tandheelkundige hulp, met inbegrip van de noodzakelijke prothesen;
- f. medische revalidatie, met inbegrip van de verstreking, het onderhoud en de vernieuwing van prothesen en orthopedische middelen, alsmede medische hulpmiddelen, als voorgeschreven;
- g. vervoer van de patiënt als voorgeschreven.

2. Wanneer de wetgeving van een Partij erin voorziet dat de rechthebbende of diens kostwinner bijdraagt in de kosten van medische zorg, dienen de regels betreffende deze bijdrage in de kosten zodanig te zijn vastgesteld dat zij geen te zware last vormt en dat zij aan de doelmatigheid van de medische en sociale bescherming geen afbreuk doet.

3. De medische zorg dient erop gericht te zijn de gezondheid van de beschermde persoon en zijn geschiktheid om te werken in stand te houden, te herstellen of te verbeteren, en in zijn persoonlijke behoeften te voorzien.

Artikel 11

Wanneer de wetgeving van een Partij het recht op medische zorg afhankelijk stelt van de vervulling van een wachtijd, mag die wachtijd niet langer zijn dan ter voorkoming van misbruik noodzakelijk wordt geacht.

Artikel 12

1. De medische zorg moet worden verleend tijdens de gehele duur van de gedekte eventualiteit.

2. Wanneer artikel 9, eerste lid, letter a, dan wel letter b, van toepassing is, blijft het recht op medische zorg onder voorgeschreven voorwaarden gehandhaafd voor personen die niet langer behoren tot een van de groepen van beschermde personen.

DEEL III

UITKERING VAN ZIEKENGELD

Artikel 13

De gedekte eventualiteit moet omvatten de ongeschiktheid tot werken als gevolg van ziekte of van een ongeval, en die derving van inkomsten uit arbeid tot gevolg heeft, zoals geregeld bij de nationale wetgeving.

Artikel 14

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:

- a. alle werknemers, met inbegrip van leerlingen; of
- b. voorgeschreven groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal ten minste 80 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking;

2. Niettegenstaande het bepaalde in letter a van het voorgaande lid kan een Partij groepen werknemers die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers, uitsluiten van de toepassing van dit Deel.

Artikel 15

Het ziekengeld moet worden verleend in de vorm van een periodieke betaling, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71 hetzij van artikel 72. Het bedrag kan gedurende de eventualiteit variëren, mits het gemiddelde bedrag in overeenstemming is met die bepalingen.

Artikel 16

Wanneer de wetgeving van een Partij het recht op ziekengeld afhankelijk stelt van de vervulling van een wachtijd, mag die wachtijd niet langer zijn dan ter voorkoming van misbruik noodzakelijk wordt geacht.

Artikel 17

1. Wanneer de wetgeving van een Partij erin voorziet dat ziekengeld slechts wordt verleend na afloop van een bepaald aantal wacht-dagen, mag dat aantal niet meer bedragen dan de eerste drie dagen van inkomstenderving.

2. Een Partij die artikel 14, eerste lid, letter b, toepast, kan ten aanzien van zelfstandigen afwijken van de bepalingen van het voorgaande lid.

3. Het ziekingeld moet worden verleend tijdens de gehele duur van de gedekte eventualiteit, of totdat de betaling plaatsvindt van een uitkering wegens ouderdom, invaliditeit of revalidatie. De uitkeringsduur kan echter tot 52 weken worden beperkt per ziektegeval, of tot 78 weken gedurende een periode van drie opeenvolgende jaren, zoals zulks is voorgeschreven.

Artikel 18

1. In geval van overlijden van een persoon die ziekingeld ontving, of die aanspraak kon maken op ziekingeld, moet overeenkomstig de voorgeschreven voorwaarden, aan zijn nagelaten betrekkingen, aan personen die te zijnen laste kwamen of aan andere personen zoals vastgelegd bij de nationale wetgeving, een begrafenisuitkering worden verleend.
2. Een Partij die de in Deel X vervatte verplichtingen heeft aanvaard, wordt geacht aan de verplichtingen van het voorgaande lid te voldoen.

DEEL IV

UITKERING BIJ WERKLOOSHEID

Artikel 19

1. De gedekte eventualiteit moet omvatten, onder voorgeschreven voorwaarden:
  - a. volledige werkloosheid, omschreven als het ontbreken van inkomsten uit arbeid door de onmogelijkheid passend werk te verkrijgen in het geval van een beschermde persoon die in staat is arbeid te verrichten, voor arbeid beschikbaar is en daadwerkelijk arbeid zoekt;
  - b. andere volledige werkloosheid, omschreven als derving van inkomsten als gevolg van hetzij beide, hetzij een van, de volgende situaties:
    - i. een vermindering van het aantal arbeidsuren ten opzichte van de gebruikelijke of wettelijke arbeidstijd, om andere redenen dan die van de gezondheidstoestand van de betrokken werknemer of van zijn persoonlijke gemak, zonder dat het dienstverband wordt beëindigd;
    - ii. de onmogelijkheid passende voltijdarbeid te vinden, in het geval van een werkloze die, weliswaar deeltijdarbeid aanvaardend, in staat is voltijdarbeid te verrichten, voor deze arbeid beschikbaar is en deze daadwerkelijk zoekt.
2. Bij de beoordeling van de passendheid van arbeid wordt, onder voorgeschreven voorwaarden en voor zover van toepassing, rekening

gehouden met de leeftijd van de werkloze, de duur van zijn dienstverband in eerdere betrekkingen, zijn ervaring, de duur van zijn werkloosheid, de situatie op de arbeidsmarkt, en de gevolgen van de arbeid voor zijn persoonlijke omstandigheden en die van zijn gezin.

Artikel 20

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:
  - a. alle werknemers, met inbegrip van leerlingen; of
  - b. voorgeschreven groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal ten minste 70 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking.
2. a. Niettegenstaande het bepaalde in letter a van het voorgaande lid, kan elke Partij groepen werknemers die in totaal niet meer dan 15 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers, uitsluiten van de toepassing van dit Deel;
  - b. niettegenstaande het bepaalde in het voorgaande lid kan een Partij ambtenaren die voorgeschreven waarborgen van zekerheid van arbeid genieten, uitsluiten van de toepassing van dit Deel.
3. Voorts moet, onder voorgeschreven voorwaarden, ten minste twee van de volgende acht groepen personen die nooit hebben behoord tot, of gedurende een voorgeschreven tijdvak niet meer behoren tot, de in het eerste lid van dit artikel bedoelde groep beschermde personen, tot de beschermde personen gerekend:
  - a. jongeren die een beroepsopleiding hebben voltooid;
  - b. jongeren die hun studie hebben voltooid;
  - c. jongeren die zijn ontslagen uit de verplichte militaire dienst;
  - d. ouders aan het eind van een tijdvak dat zij geheel hebben gewijd aan de opvoeding van een kind na beëindiging van het zwangerschapsverlof;
  - e. personen wier echtgeno(o)t(e) is overleden;
  - f. gescheiden personen;
  - g. ex-gedetineerden;
  - h. personen die zijn gerevalideerd na arbeidsongeschiktheid.

Artikel 21

1. In geval van volledige werkloosheid moet de uitkering worden verleend in de vorm van periodieke betalingen, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71, hetzij van artikel 72.
2. In geval van andere dan volledige werkloosheid moet de uitkering onder voorgeschreven voorwaarden worden verleend in de vorm van periodieke betalingen die een billijke vergoeding vormen voor de derving van inkomsten uit arbeid ten gevolge van werkloosheid, zodanig dat de som van de inkomsten uit arbeid van de rechthebbende

en deze uitkering ten minste gelijk is aan het bedrag van de uitkering die ingevolge het voorgaande lid zou worden betaald in geval van volledige werkloosheid.

3. Niettegenstaande de bepalingen van het eerste en tweede lid van dit artikel kunnen de uitkeringen worden verleend in de vorm van periodieke betalingen, berekend overeenkomstig artikel 73, wanneer deze uitkeringen:

- a. zonder wachttijd worden toegekend aan in het derde lid van artikel 20 bedoelde groepen personen, of
- b. langer dan een minimumtijdvak van 39 weken worden verleend.

Artikel 22

1. Wanneer de wetgeving van een Partij het recht op werkloosheidsuitkering afhankelijk stelt van de vervulling van een wachttijd, mag die wachttijd niet langer zijn dan ter voorkoming van misbruik noodzakelijk wordt geacht.

2. Ten aanzien van seizoenarbeiders kan de in het voorgaande lid bedoelde wachttijd worden aangepast aan de voorwaarden van hun beroepsactiviteit.

3. De voorwaarde inzake de wachttijd, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, kan worden aangepast aan de bijzondere situatie van de in artikel 20, derde lid, genoemde groepen personen.

Artikel 23

1. Wanneer de wetgeving van een Partij erin voorziet dat de in artikel 21, eerste lid, bedoelde uitkering slechts wordt verleend na afloop van een bepaald aantal wachtdagen, mag dat aantal niet meer bedragen dan:

- a. de eerste drie dagen van werkloosheid per geval van werkloosheid, waarbij de dagen van werkloosheid voorafgaand aan en volgend op tijdelijke arbeid die niet langer duurt dan een voorgeschreven tijdvak, worden geteld als deel van hetzelfde geval van werkloosheid; of
- b. de eerste zes dagen in de loop van een tijdvak van twaalf maanden.

2. Ten aanzien van seizoenarbeiders kan het in het voorgaande lid bedoelde aantal wachtdagen worden aangepast aan de voorwaarden van hun beroepsactiviteit.

3. Niettegenstaande het bepaalde in het eerste lid van dit artikel kan het aantal wachtdagen worden uitgebreid tot 26 weken indien de uitkering zonder wachttijd wordt toegekend aan in artikel 20, derde lid, bedoelde groepen personen.

Artikel 24

1. De in artikel 21 bedoelde uitkering moet worden verleend tijdens de gehele duur van de in artikel 19, eerste lid, bedoelde eventualiteit, of totdat betaling plaatsvindt van uitkering wegens ouderdom, invaliditeit of revalidatie. Voor de in artikel 19, eerste lid, letter a, bedoelde eventualiteit kan de duur van de betaling van de uitkering in de in artikel 21, eerste lid, bepaalde vorm echter worden beperkt tot hetzij 39 weken in een tijdvak van 24 maanden, hetzij 39 weken per geval van werkloosheid. Voor de in artikel 19, eerste lid, letter b, bedoelde eventualiteit kan de duur van de betaling van de uitkering worden beperkt tot een voorgeschreven tijdvak.

2. Wanneer de wetgeving van een Partij bepaalt dat het in artikel 21, eerste lid, bedoelde tijdvak van betaling afhangt van de lengte van de wachttijd, wordt aan het bepaalde in het voorgaande lid geacht te zijn voldaan indien het gemiddelde van de voorgeschreven tijdvakken voor de betaling van de uitkering, gewogen in overeenstemming met de frequentie van gevallen, niet minder bedraagt dan 39 weken of de helft van de duur van de wachttijd.

3. Het minimumtijdvak dat krachtens het eerste en tweede lid van dit artikel is toegestaan voor de betaling van uitkering wordt, onder voorgeschreven voorwaarden, verlengd totdat de in artikel 26, tweede lid, vastgestelde leeftijd wordt bereikt in het geval van werkloze personen die, bij het intreden van de eventualiteit, een voorgeschreven leeftijd hebben bereikt die lager is dan de in dat lid genoemde leeftijd.

4. Elke Partij die de uit Deel V of Deel IX voortvloeiende verplichtingen heeft aanvaard, wordt geacht aan het bepaalde in het voorgaande lid te voldoen indien de bedoelde werkloze personen vanaf de in dat lid bedoelde voorgeschreven leeftijd recht hebben op een ouderdoms- of invaliditeitspensioen overeenkomstig de bepalingen van Deel V of Deel IX.

5. Ten aanzien van seizoenarbeiders kan de duur van de uitkering worden aangepast aan de voorwaarden van hun beroepsactiviteit.

Artikel 25

1. Elke Partij waarborgt dat de beschermde personen, onder voorgeschreven voorwaarden, kunnen beschikken over voorzieningen voor beroepskeuzebegeleiding, scholing, her-, bij- en omscholing, integratie en herintegratie, om hen te helpen passende arbeid te behouden of te verkrijgen, niet alleen in de in artikel 19, eerste lid, bedoelde eventualiteiten, maar ook wanneer er een ernstige dreiging bestaat dat die personen werkloos worden.

2. Om het gebruik van de in het voorgaande lid bedoelde voorzieningen aan te moedigen, voorziet elke Partij ten behoeve van de

beschermde personen, onder voorgescreven voorwaarden, in hulp gericht op beroepsmobiliteit en, voorzover nodig, geografische mobiliteit.

DEEL III

OUDERDOMSUITKERINGEN

Artikel 26

1. De gedekte eventualiteit omvat het overschreden hebben van een voorgescreven leeftijd.
2. De in overeenstemming met het voorgaande lid voorgescreven leeftijd mag niet hoger worden gesteld dan 65 jaar, tenzij passende demografische, economische en sociale criteria het stellen van een hogere leeftijd rechtvaardigen.

Artikel 27

1. Wanneer de in overeenstemming met artikel 26, eerste lid, voorgescreven leeftijd 65 jaar of hoger is, moet deze, onder voorgescreven voorwaarden, worden verlaagd in overeenstemming met de bepalingen van ten minste een van de volgende letters van dit lid:
  - a. wanneer de betrokkene werkzaamheden heeft verricht die door de nationale wetgeving of praktijk met het oog op ouderdomsuitkeringen als zwaar of gevaarlijk worden beschouwd;
  - b. wegens arbeidsongeschiktheid, in voorgescreven mate en na een voorgescreven leeftijd; wanneer de desbetreffende Partij de in Deel IX vervatte verplichtingen heeft aanvaard, wordt zij geacht aan deze bepaling te voldoen;
  - c. in geval van volledige werkloosheid gedurende ten minste een jaar na een voorgescreven leeftijd; wanneer de desbetreffende Partij de in Deel IV vervatte verplichtingen heeft aanvaard, wordt zij geacht aan deze bepaling te voldoen;
  - d. na een voorgescreven tijdvak van premiebetaling, arbeid of wonen dat langer is dan het tijdvak als voorzien in artikel 29, tweede en derde lid.
2. Elke Partij kan afwijken van het bepaalde in het voorgaande lid indien haar wetgeving mogelijkheden biedt om van de gestelde pensioengerechtigde leeftijd af te wijken in overeenstemming met de volgende regels:
  - a. aan personen die daarom verzoeken, wordt, onder voorgescreven voorwaarden, toegestaan dat zij een uitkering ontvangen op lagere leeftijd, onder voorbehoud van kortingen die kunnen worden toegepast, daarbij rekening houdend met de duur van het tijdvak van vervroeging, het bedrag van de uitkering die zij normaliter zouden

hebben ontvangen op de pensioengerechtigde leeftijd op basis van een tijdvak van premiebetaling, arbeid of wonen met inbegrip van ieder tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt, in verhouding tot het feitelijk vervulde tijdvak;

b. personen die daarom verzoeken, mogen hun recht op uitkering opschorten tot voorbij de voorgescreven leeftijd ten einde hetzij aanvullende wachttijden te vervullen die vereist zijn om voor de uitkering in aanmerking te komen, hetzij een hogere uitkering te ontvangen, afhankelijk van de duur van het tijdvak van opschorting en, in voorkomend geval, van elk vervuld aanvullend tijdvak van premiebetaling, arbeid of wonen, met inbegrip van ieder tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt.

3. Elke Partij kan afwijken van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel wanneer personen wier aantal arbeidsuren geleidelijk wordt verminderd of die nieuwe arbeid aanvangen op deeltijdbasis gedurende een bepaald tijdvak dat voorafgaat aan of volgt op de krachtens artikel 26, eerste lid, voorgescreven leeftijd, gedurende dat tijdvak, onder voorgescreven voorwaarden, een gedeeltelijke ouderdomsuitkering of een bijzondere uitkering ontvangen die, in voorkomend geval, wordt behandeld als inkomsten die in aanmerking worden genomen bij de latere berekening van de volledige ouderdomsuitkering.

Artikel 28

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:
  - a. alle werknemers, met inbegrip van, onder voorgescreven voorwaarden leerlingen; of
  - b. voorgescreven groepen van de economische actieve bevolking die in totaal ten minste 80 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking; of
  - c. alle ingezetenen.
2. Niettegenstaande het bepaalde in de letters a en b van het voorgaande lid kan elke Partij van de toepassing van dit deel uitsluiten:
  - a. groepen werknemers die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers; of
  - b. groepen ingezetenen die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke ingezetenen.

Artikel 29

1. Ouderdomsuitkeringen moeten worden verleend in de vorm van een periodieke betaling, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71 hetzij van artikel 72.

voorgeschreven regels, voorafgaand aan het intreden van de eventualiteit.

Artikel 31

De in artikel 29 bedoelde uitkeringen moeten worden verleend tijdens de gehele duur van de gedekte eventualiteit.

DEEL VI

UITKERINGEN EN VERSTREKKINGEN BIJ ARBEIDSONGEVALLEN EN BEROEPSZIEKTEN

Artikel 32

1. Onder de gedekte eventualiteiten moeten de volgende worden begrepen, wanneer deze het gevolg zijn van een arbeidsongeval of van een beroepsziekte:

- a. de noodzaak tot medische zorg;
- b. aanvankelijke of tijdelijke arbeidsongeschiktheid die derving van inkomsten uit arbeid tot gevolg heeft zoals nader geregeld bij de nationale wetgeving;
- c. algeheel verlies van de geschiktheid om inkomsten uit arbeid te verwerven, of gedeeltelijk verlies van zodanige geschiktheid, uitgaand boven een voorgeschreven minimum, wanneer het waarschijnlijk is dat dit gehele of gedeeltelijke verlies blijvend zal zijn, alsmede overeenkomstige vermindering van de lichaamsgesteldheid;
- d. in het geval van het overlijden van de betrokkene, het verlies van bestaansmiddelen door de nagelaten echtgeno(o)t(e) en kinderen.

2. In het geval van een nagelaten echtgeno(o)t(e) zonder kinderen kan het recht op uitkering afhankelijk worden gesteld van de voorwaarde dat het huwelijk was gesloten of aangekondigd voor het ontstaan van het arbeidsongeval of de beroepsziekte.

Artikel 33

Elke Partij dient een definitie van „arbeidsongeval” voor te schrijven, waarin de voorwaarden worden genoemd waaronder een ongeval dat op weg naar of van het werk heeft plaatsgevonden, als arbeidsongeval wordt aangemerkt, tenzij ongevallen buiten het werk krachtens haar wetgeving onder dezelfde voorwaarden zijn gedekt als arbeidsongevallen.

Artikel 34

1. Elke Partij moet:
  - a. bij de wet een lijst van ziekten vaststellen die ten minste de

2. De in het voorgaande lid bedoelde uitkering moet worden gewaarborgd aan alle beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels, veertig jaar van premiebetaling, arbeid of wonen hebben vervuld, met inbegrip van ieder tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt.

3. Wanneer een Partij evenwel de bepalingen van artikel 28, eerste lid, letter b of c, toepast, kan die Partij afwijken van het voorgaande lid, wanneer de in het eerste lid bedoelde uitkering wordt gewaarborgd:

a. wanneer in beginsel alle economisch actieve personen worden beschermd, aan beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels, een voorgeschreven tijdvak van premiebetaling hebben vervuld, en te wier naam in de loop van de actieve periode van hun leven premies zijn betaald waarvan het gemiddelde jaarlijkse aantal, het jaarlijkse aantal of het gemiddelde jaarlijks bedrag een voorgeschreven aantal bereikt; of

b. wanneer in beginsel alle ingezetenen worden beschermd, aan beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels, een voorgeschreven tijdvak van wonen hebben vervuld, met inbegrip van ieder tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt.

4. Uitkeringen die in evenredigheid tot het tijdvak van premiebetaling, arbeid of wonen kunnen worden verminderd, moeten worden verleend aan beschermde personen die, onder voorgeschreven voorwaarden, een tijdvak hebben vervuld dat korter is dan omschreven in het derde en vierde lid van dit artikel.

5. Wanneer de toekenning van een ouderdomsuitkering afhankelijk is gesteld van de vervulling van een wachttijd die bestaat uit een tijdvak van premiebetaling of arbeid, moet, onder voorgeschreven voorwaarden, een verminderde uitkering worden gewaarborgd aan personen die, enkel ten gevolge van het feit dat zij op het tijdstip waarop de regeling welke het mogelijk maakte dit deel toe te passen, van kracht is geworden, een gevorderde leeftijd hadden bereikt, overeenkomstig artikel 30 voorgeschreven voorwaarden niet hebben kunnen vervullen.

Deze bepaling hoeft evenwel niet te worden toegepast indien aan die personen een uitkering wordt toegekend overeenkomstig de bepalingen van het tweede lid of het derde lid, letter a, van dit artikel op een hogere leeftijd dan krachtens in artikel 26, eerste lid, voorgeschreven leeftijd.

Artikel 30

Wanneer de wetgeving van een Partij het recht op ouderdomsuitkering afhankelijk stelt van de vervulling van een wachttijd, mag die wachttijd niet langer zijn dan vijftien jaar, vervuld, overeenkomstig

ziekten bevat, die in de bij dit Deel gevoegde tabel zijn genoemd en die, onder voorgeschreven voorwaarden, als beroepsziekten worden erkend; of

b. in zijn wetgeving een algemene definitie van beroepsziekten opnemen die voldoende ruim is om ten minste de ziekten die in de bij dit Deel gevoegde tabel zijn genoemd, te dekken; of

c. bij de wet een lijst van ziekten vaststellen, die ten minste vijf zesde van de ziekten bevat, die in de bij dit Deel gevoegde tabel zijn genoemd en die, onder voorgeschreven voorwaarden, als beroepsziekten worden erkend, en deze lijst aanvullen met een algemene definitie van beroepsziekten of met bepalingen die het mogelijk maken vast te stellen of ziekten die zich niet onder de voorgeschreven voorwaarden openbaren in het beroep zijn ontstaan.

2. Het Comité kan wijzigingen in de in de bij dit Deel gevoegde tabel opgenomen lijst aannemen met een twee derde meerderheid van de uitgebrachte stemmen die ten minste een twee derde meerderheid van de door de Partijen aangewezen leden van het Comité vertegenwoordigen. Het Comité beraadslaagt ten minste eens per vijf jaar over eventuele herziening van de lijst, en in ieder geval na iedere herziening van de lijst van beroepsziekten in Tabel I bij Verdrag nr. 121 van de ILO betreffende de prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten, of van de Europese lijst van beroepsziekten in de Aanbeveling van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 23 juli 1962.

3. De Partijen worden door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa in kennis gesteld van elke door het Comité overeengekomen wijziging van de lijst van beroepsziekten. Ten aanzien van iedere Staat die al Partij is op het tijdstip waarop een dergelijke wijziging wordt aangenomen, wordt de wijziging van kracht zodra die Staat de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa heeft meegedeeld dat hij deze aanvaardt. Ten aanzien van een Staat die op een later tijdstip Partij wordt, wordt de wijziging automatisch van kracht indien deze, op het tijdstip waarop deze Staat zijn instemming tot uitdrukking brengt door deze (herziene) Code te worden gebonden, reeds van kracht is geworden ten aanzien van twee derde of meer van de Partijen; in andere gevallen wordt de wijziging ten aanzien van de desbetreffende Staat van kracht zodra deze de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa in kennis stelt van zijn aanvaarding ervan.

Artikel 35

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:

- a. alle werknemers, met inbegrip van leerlingen en, in het geval van overlijden van de betrokkene, de nagelaten echtgeno(o)t(e) en kinderen; of
- b. voorgeschreven groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal ten minste 80 % uitmaken van de gezamenlijke econo-

misch actieve bevolking en, in geval van overlijden van de betrokkene, de nagelaten echtgeno(o)t(e) en kinderen.

2. Ten aanzien van nagelaten echtgenoten kan het recht op uitkering, zoals voorgeschreven, afhankelijk worden gesteld van de voorwaarde dat zij niet in staat zijn in hun eigen onderhoud te voorzien.

3. Niettegenstaande het bepaalde in het eerste lid, letter a, van dit artikel kan elke Partij groepen werknemers die in totaal niet meer dan 5 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers uitsluiten van de toepassing van dit Deel.

Artikel 36

1. Voor de in artikel 32, eerste lid, letter a, bedoelde eventualiteit moet de medische zorg omvatten:

a. de zorg van huisartsen en specialisten, al dan niet in een ziekenhuis, met inbegrip van de nodige diagnoses en onderzoeken, alsmede huisbezoeken;

b. zorg verleend door een beoefenaar van een beroep dat wettelijk is erkend als verwant aan het beroep van medicus, onder toezicht van een medicus of een andere persoon die bevoegd is die zorg te verlenen;

c. de verstreking van de noodzakelijke geneesmiddelen op voorschrift van een medicus of een andere daartoe bevoegde persoon;

d. opnemingsinstelling in een ziekenhuis of een andere medische instelling;

e. tandheelkundige hulp, met inbegrip van de noodzakelijke prothesen;

f. medische revalidatie, met inbegrip van de verstreking, het onderhoud en de vernieuwing van prothesen en orthopedische middelen alsmede medische hulpmiddelen, als voorgeschreven;

g. vervoer van de patiënt als voorgeschreven;

h. de volgende soorten van hulp op de arbeidsplek, wanneer mogelijk:

i. eerste hulp voor slachtoffers van ernstige ongevallen;

ii. nazorg voor slachtoffers van lichte verwondingen die afwezigheid van het werk niet noodzakelijk maken.

2. Van de rechtgebende mag geen bijdrage in de kosten van medische hulp worden verlangd.

3. De medische zorg dient erop gericht te zijn de gezondheid van de beschermde persoon en zijn geschiktheid om te werken in stand te houden, te herstellen of te verbeteren, en in zijn persoonlijke behoeften te voorzien.

Artikel 37

1. Voor de in artikel 32, eerste lid, letter b, bedoelde eventualiteit moet de uitkering worden verleend in de vorm van periodieke

betalingen, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71, hetzij van artikel 72. Het bedrag van de periodieke betalingen kan gedurende de eventualiteit variëren, mits het gemiddelde bedrag in overeenstemming is met die bepalingen.

2. Met betrekking tot de in artikel 32, eerste lid, letter b, bedoelde eventualiteit wordt een Partij geacht aan de bepalingen van dit Deel te voldoen indien haar wetgeving ziekengeld toekent aan slachtoffers van arbeidsongevallen en beroepsziekten krachtens een algemene regeling inzake prestaties in geval van ziekte, onder de voor rechthebenden krachtens die regeling voorgeschreven voorwaarden, met uitsluiting van voorwaarden betreffende een wachttijd, mits de bedoelde voorwaarden ten minste zo gunstig zijn als de in Deel III voorgeschreven voorwaarden.

Artikel 38

1. In de in artikel 32, eerste lid, letter c, bedoelde eventualiteit moet de uitkering worden verleend in de vorm van een periodieke betaling:

a. berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71 hetzij van artikel 72 in geval van algeheel verlies van de geschiktheid om inkomsten uit arbeid te verwerven, of overeenkomstige vermindering van de lichaamsgesteldheid;

b. berekend als billijk deel van de uitkering die voortvloeit uit het bepaalde in letter a, in geval van gedeeltelijk verlies van de geschiktheid om inkomsten uit arbeid te verwerven, of overeenkomstige vermindering van de lichaamsgesteldheid.

2. In geval van een gedeeltelijk verlies van de geschiktheid om inkomsten uit arbeid te verwerven van minder dan 25 % of een overeenkomstige vermindering van de lichaamsgesteldheid, kan de uitkering geschieden in de vorm van een betaling ineens. Het bedrag van deze betaling mag niet minder zijn dan het totale bedrag van de periodieke betalingen die, met inachtneming van het voorgaande lid, gedurende drie jaar verschuldigd zouden zijn geweest.

3. In andere gevallen kan, op verzoek van de betrokkene, de in het eerste lid van dit artikel bedoelde periodieke betaling geheel of gedeeltelijk worden omgezet in een uitkering ineens, die overeenkomt met de contante waarde van die periodieke betalingen wanneer de bevoegde autoriteit redenen heeft om aan te nemen dat een zodanige uitkering ineens op een voor de betrokkene bijzonder gunstige wijze zal worden aangewend.

4. De nationale wetgeving bepaalt de voorwaarden waaronder herziening, schorsing of intrekking van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde periodieke betaling zal plaatsvinden in verband met de wijzigingen welke in de mate van verlies van de geschiktheid om

inkomsten uit arbeid of de vermindering van de lichaamsgesteldheid kunnen optreden.

5. Daarenboven moet elke Partij, onder voorgeschreven voorwaarden, voorzien in een hogere uitkering of in een bijzondere uitkering aan rechthebbenden die in een toestand verkeren, welke voortdurend de verzorging door een ander nodig maakt.

Artikel 39

1. Voor de in artikel 32, eerste lid, letter d, bedoelde eventualiteit moet de uitkering aan de nagelaten echtgen(o)t(e) en kinderen van de betrokkene worden verleend in de vorm van een periodieke betaling, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71 hetzij van 72.

2. Daarenboven moet overeenkomstig voorgeschreven voorwaarden aan de nagelaten betrekkingen van de betrokkene, aan personen die ten laste kwamen, of aan andere personen zoals vastgesteld bij de nationale wetgeving, een begrafenisuitkering worden verleend.

Artikel 40

Het recht op uitkering mag niet afhankelijk worden gesteld van de vervulling van een wachttijd. In het geval van beroepsziekte wordt een eventueel voorgeschreven tijdvak van blootstelling aan risico's niet als wachttijd beschouwd.

Artikel 41

De medische zorg en de uitkeringen in de vorm van periodieke betalingen moeten worden verleend tijdens de gehele duur van de in artikel 32, eerste lid, letters a, b, c of d, bedoelde eventualiteit.

Artikel 42

Iedere Partij moet onder voorgeschreven voorwaarden:

a. maatregelen nemen ter voorkoming van arbeidsongevallen en beroepsziekten;

b. voorzien in revalidatiediensten, die in alle gevallen waarin dat mogelijk is invaliden voorbereiden op hervatting van hun vroegere werkzaamheden of, indien dit niet mogelijk is, op het verrichten van andere arbeid, welke het meest met hun krachten en bekwaamheid in overeenstemming is;

c. maatregelen nemen om de plaatsing van invaliden in een geschikte werkkring te vergemakkelijken.

Artikel 43

1. Onder voorgescreven voorwaarden zijn werknemers die blootstaan aan het risico van beroepsziekten verplicht periodieke medische onderzoeken te ondergaan.

2. Wanneer de in het voorgaande lid bedoelde werknemers gedwongen van werk veranderen, dienen zij gebruik te kunnen maken van de in artikel 42, letters b en c, voorgescreven voorzieningen en maatregelen.

Artikel 44

Ten aanzien van de in artikel 32, eerste lid, letter a, bedoelde eventualiteit wordt een Partij geacht aan de bepalingen van dit deel te voldoen indien haar wetgeving voorziet in medische zorg voor slachtoffers van arbeidsongevallen en beroepsziekten krachtens een algemene regeling inzake medische zorg of prestaties in geval van ziekte, onder de voor rechthebbenden krachtens die regeling voorgescreven voorwaarden, met uitsluiting van voorwaarden betreffende een wachttijd, mits de bedoelde voorwaarden ten minste zo gunstig zijn als de in Deel II voorgescreven voorwaarden.

TABEL, BEHORENDE BIJ DEEL VI

Lijst van beroepsziekten

Beroepsziekten	Arbeid die gepaard gaat met blootstelling aan bepaalde risico's ¹⁾
1. Pneumoconiosen veroorzaakt door sclerogene minerale stoffen (silicose, anthraco-silicose, asbestose) en silicotuberculose voor zover de silicose een beslissende hoofdoorzaak is van de ongeschiktheid of van het overlijden.	Alle werkzaamheden die gepaard gaan met blootstelling aan het desbetreffende risico.
2. Aandoeningen van de ademhalingswegen veroorzaakt door hardmetalen stofdeeltjes.	"
3. Aandoeningen van de ademhalingswegen veroorzaakt door stofdeeltjes van katoen (byssinosis) of van vlas, hennep of sisal.	"
4. Met het beroep samenhangende astma veroorzaakt door destabilisatoren of prikkelende stoffen die als zodanig erkend zijn en inherent zijn aan het soort werk.	"

¹⁾ Bij de toepassing van deze tabel dient, in voorkomend geval, rekening te worden gehouden met de mate en het soort van blootstelling.

Beroepsziekten	Arbeid die gepaard gaat met blootstelling aan bepaalde risico's ¹⁾
5. Extrinsicke allergische alveolitis en de sequelae daarvan, veroorzaakt door inademing van organische stofdeeltjes zoals voorgescreven bij de nationale wetgeving.	"
6. Aandoeningen veroorzaakt door beryllium (glucinium) of zijn giftige verbindingen.	"
7. Aandoeningen veroorzaakt door cadmium of zijn giftige verbindingen.	"
8. Aandoeningen veroorzaakt door fosfor of zijn giftige verbindingen.	"
9. Aandoeningen veroorzaakt door chroom of zijn giftige verbindingen.	"
10. Aandoeningen veroorzaakt door mangaan of zijn giftige verbindingen.	"
11. Aandoeningen veroorzaakt door arsenicum of zijn giftige verbindingen.	"
12. Aandoeningen veroorzaakt door kwik of zijn giftige verbindingen.	"
13. Aandoeningen veroorzaakt door lood of zijn giftige verbindingen.	"
14. Aandoeningen veroorzaakt door fluor of zijn giftige verbindingen.	"
15. Aandoeningen veroorzaakt door zwavelkoolstof.	"
16. Aandoeningen veroorzaakt door giftige halogeen-derivaten van alifatische of aromatische koolwaterstoffen.	"
17. Aandoeningen veroorzaakt door benzeen of zijn giftige homologen.	"
18. Aandoeningen veroorzaakt door giftige nitro- en amino-derivaten van benzeen of zijn homologen.	"

¹⁾ Bij de toepassing van deze tabel dient, in voorkomend geval, rekening te worden gehouden met de mate en het soort van blootstelling.

DEEL VII
GEZINSBIJSLAGEN

Artikel 45

De gedekte eventualiteit omvat het ten laste hebben van kinderen, zoals voorgeschreven.

Artikel 46

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:
- a. de kinderen van alle werknemers, met inbegrip van leerlingen; of
  - b. de kinderen van alle economisch actieve personen; of
  - c. de kinderen van alle ingezetenen; of
  - d. de kinderen van alle ingezetenen wier inkomsten tijdens de duur van de eventualiteit voorgeschreven grenzen niet overschrijden.
2. Niettegenstaande de bepalingen van het voorgaande lid, letters a en b, kan elke Partij van de toepassing van dit Deel uitsluiten:
- a. de kinderen van groepen werknemers die in totaal niet meer dan 5 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers; of
  - b. de kinderen van groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking.

3. Wanneer een Partij het eerste lid, letter b of c, van dit artikel toepast, moeten de kinderen van personen die:
- a. een invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaandenuitkering;
  - b. een uitkering voor blijvende arbeidsongeschiktheid tot een voorgeschreven mate, of een nabestaandenuitkering in geval van een arbeidsongeval of beroepsziekte;
  - c. een werkloosheidsuitkering ontvangen, onder voorgeschreven voorwaarden worden beschermd.

Artikel 47

De prestaties moeten omvatten:

- a. hetzij periodieke betalingen voor gezinnen; hetzij
- b. een combinatie van periodieke betalingen, belastingvoordelen, verstrekingen of sociale dienstverlening voor gezinnen.

Artikel 48

1. Wanneer een Partij artikel 46, eerste lid, letter a of b, toepast, mag het recht op prestaties niet afhankelijk worden gesteld van de vervulling van een wachttijd.

Beroepsziekten	Arbeid die gepaard gaat met blootstelling aan bepaalde risico's ¹⁾
19. Aandoeningen veroorzaakt door nitro-glycerine of andere salpeterzuuresters.	”
20. Aandoeningen veroorzaakt door alcoholen, glycolen of ketolen.	”
21. Aandoeningen veroorzaakt door verstikkende stoffen: koolmonoxide, waterstofcyanide of zijn giftige derivaten, waterstofsulfide.	”
22. Gehoorschade veroorzaakt door lawaai.	”
23. Aandoeningen veroorzaakt door trilling (aandoeningen van spieren, pezen, botten, gewrichten of het perifere zenuwstelsel).	”
24. Aandoeningen veroorzaakt door werk in onder druk staande lucht.	”
25. Aandoeningen veroorzaakt door ioniserende stralen.	Alle werkzaamheden die gepaard gaan met blootstelling aan de werking van ioniserende stralen.
26. Huidaandoeningen veroorzaakt door niet onder overige noemers vermelde fysische, chemische of biologische agentia	Alle werkzaamheden die gepaard gaan met blootstelling aan het desbetreffende risico.
27. Primaire huidkanker veroorzaakt door teer, hars, bitumen, minerale oliën, anthracen of de verbindingen, produkten of afval daarvan.	”
28. Longkanker of mesotheliomen veroorzaakt door asbest.	”
29. Infectieuze of parasitaire aandoeningen opgelopen tijdens de uitoefening van een beroep waarin een bijzonder besmettingsrisico bestaat	<ol style="list-style-type: none"> a. Werk in de gezondheidszorg of in een laboratorium; b. Diergeneeskundig werk; c. Omgang met dieren, dierlijke karkassen, delen daarvan, of goederen die mogelijk zijn besmet door dieren, dierlijke karkassen of delen daarvan; d. Andere werkzaamheden die gepaard gaan met een bijzonder besmettingsrisico.

¹⁾ Bij de toepassing van deze tabel dient, in voorkomend geval, rekening te worden gehouden met de mate en het soort van blootstelling.

2. Wanneer een Partij artikel 46, eerste lid, letter c of d, toepast, mag het recht op prestaties afhankelijk worden gesteld van de vervulling van een tijdvak van wonen van ten hoogste zes maanden.

Artikel 49

De totale waarde van de overeenkomstig artikel 47 verleende prestaties moet zodanig zijn dat zij ten minste gelijk is aan:

- a. hetzij 1,5% van het bruto binnenlands produkt; hetzij
- b. 3% van het wettelijk minimumloon of het gewaarborgd minimum loon, dan wel van het loon van een ongeschoolde arbeider, zoals vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 72, vermenigvuldigd met het totale aantal beschermde personen.

Artikel 50

De in artikel 47 bedoelde prestaties moeten worden verleend tijdens de gehele duur van de gedekte eventualiteit.

DEEL VIII

PRESTATIES BIJ MOEDERSCHAP

Artikel 51

De gedekte eventualiteit moet omvatten:

- a. zwangerschap en bevalling en de gevolgen daarvan;
- b. de daaruit voortvloeiende derving van inkomsten uit arbeid, zoals voorgeschreven bij de nationale wetgeving.

Artikel 52

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:
  - a. wat betreft de in artikel 51, letter a, bedoelde eventualiteit:
    - i. alle werknemers, met inbegrip van vrouwelijke leerlingen, en hun dochters, alsmede alle echtgenotes die ten laste komen van werknemers, met inbegrip van leerlingen en hun dochters; of
    - ii. alle economisch actieve vrouwen en hun dochters, alsmede alle echtgenotes die ten laste komen van economisch actieve mannen, en hun dochters; of
    - iii. alle vrouwelijke ingezetenen
  - b. wat betreft de in artikel 51, letter b, bedoelde eventualiteit:
    - i. alle werknemers, met inbegrip van vrouwelijke leerlingen; of
    - ii. alle vrouwen die behoren tot voorgeschreven groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal ten minste 80% uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking.

2. a. Niettegenstaande het bepaalde in het voorgaande lid, letter a, kan elke Partij van de toepassing van dit Deel uitsluiten:

- i. vrouwen die behoren tot groepen werknemers die in totaal niet meer dan 5% uitmaken van de gezamenlijke werknemers, en hun dochters, alsmede de echtgenotes van mannen die tot deze groepen behoren, en hun dochters; of
  - ii. vrouwen die behoren tot groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal niet meer dan 10% uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking, en hun dochters, alsmede de echtgenotes van mannen die tot deze groepen behoren, en hun dochters; of
  - iii. vrouwen die behoren tot groepen ingezetenen die in totaal niet meer dan 10% uitmaken van de gezamenlijke ingezetenen, en hun dochters.
- b. Niettegenstaande het bepaalde in het voorgaande lid, letter b.i, kan elke Partij vrouwen die behoren tot groepen werknemers die in totaal niet meer van 10% uitmaken van de gezamenlijke werknemers, van de toepassing van dit Deel uitsluiten.

3. Wanneer een Partij het eerste lid, letter a.i of a.ii, van dit artikel toepast, geldt voor vrouwen die een van de volgende uitkeringen ontvangen of aanspraak maken op een in letter a of b van dit lid genoemde uitkering:

- a. een invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaandenuitkering;
  - b. een uitkering voor blijvende arbeidsongeschiktheid tot in voorbeschreven mate of een nabestaandenuitkering, in het geval van een arbeidsongeval of beroepsziekte;
  - c. een werkloosheidsuitkering,
- en voor echtgenotes die ten laste komen van mannen die zodanige uitkeringen ontvangen of aanspraak maken op een invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaandenuitkering, en voor hun kinderen, dat zij, onder voorgeschreven voorwaarden, bescherming blijven genieten ten aanzien van de in artikel 51, letter a, bedoelde eventualiteit.

4. Elke Partij kan van de bepalingen van het eerste lid, letter a, het tweede lid, letter a, en het derde lid van dit artikel afwijken indien haar wetgeving medische zorg waarborgt:

- a. aan voorgeschreven groepen werknemers die in totaal ten minste 80% uitmaken van de gezamenlijke werknemers; of
  - b. aan voorgeschreven groepen economisch actieve vrouwen die in totaal ten minste 75% uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve vrouwen;
  - c. aan voorgeschreven groepen vrouwelijke ingezetenen die in totaal ten minste 70% uitmaken van de gezamenlijke vrouwelijke ingezetenen,
- en, in geval van ziekte die voortvloeit uit zwangerschap en langdurige verzorging vereist, aan alle vrouwelijke ingezetenen.

Artikel 53

1. Ten aanzien van de in artikel 51, letter a, bedoelde eventualiteit moet de medische zorg omvatten:

- a. prenatale zorg, hulp bij de bevalling en postnatale zorg, al dan niet in een ziekenhuis, van een huisarts, een specialist of een gediplomeerde vroedvrouw, met inbegrip van de nodige diagnoses en onderzoeken, als voorgeschreven, alsmede huisbezoeken;
- b. zorg, verleend door een beoefenaar van een beroep, dat wettelijk is erkend als verwant aan het beroep van medicus, die bevoegd is onder passend toezicht medische zorg te verlenen in verband met moederschap;
- c. de verstreking van de noodzakelijke geneesmiddelen op voorschrift van een medicus of een andere daartoe bevoegde persoon;
- d. opneming in een ziekenhuis of een andere geneeskundige instelling;
- e. tandheelkundige hulp, met inbegrip van de noodzakelijke prothesen;
- f. medische revalidatie, met inbegrip van de verstreking, het onderhoud en de vernieuwing van prothesen en orthopedische middelen alsmede medische hulpmiddelen, als voorgeschreven;
- g. vervoer van de rechthebbende, als voorgeschreven;

2. Wanneer de wetgeving van een Partij erin voorziet dat de rechthebbende of haar kostwinner bijdraagt in de kosten van medische zorg, dienen de regels betreffende deze bijdrage zodanig te zijn vastgesteld dat zij geen te zware last vormt en dat zij aan de doelmatigheid van de medische en sociale bescherming geen afbreuk doet.

3. De medische zorg dient erop gericht te zijn de gezondheid van de beschermde vrouw en haar geschiktheid om te werken in stand te houden, te herstellen of te verbeteren, en in haar persoonlijke behoeften te voorzien.

Artikel 54

Ten aanzien van de in artikel 51, letter b, bedoelde eventualiteit moet de moederschapsuitkering worden verleend in de vorm van periodieke betalingen, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71, hetzij van artikel 72. Het bedrag van de periodieke betalingen kan gedurende de eventualiteit variëren, mits het gemiddelde bedrag in overeenstemming is met die bepalingen.

Artikel 55

Wanneer de wetgeving van een Partij het recht op uitkering bij moederschap afhankelijk stelt van de vervulling van een wachttijd,

mag die wachttijd niet langer zijn dan ter voorkoming van misbruik noodzakelijk wordt geacht.

Artikel 56

1. De medische zorg moet worden verleend tijdens de gehele duur van de in artikel 51, letter a, bedoelde eventualiteit.

2. De moederschapsuitkering moet worden verleend tijdens de gehele duur van de in artikel 51, letter b, bedoelde eventualiteit. De uitkeringsduur kan evenwel tot 14 weken worden beperkt tenzij de duur van het verplichte tijdvak van afwezigheid van het werk langer is, in welk geval de moederschapsuitkering gedurende dat gehele tijdvak moet worden betaald.

Artikel 57

Een Partij wordt geacht aan de bepalingen van dit Deel betreffende de moederschapsuitkeringen te voldoen indien haar wetgeving, in het geval van ouderschapsverlof, voorziet in een uitkering die ten minste zo gunstig is als de in dit Deel voorgeschreven uitkering.

DEEL IX

UITKERING BIJ INVALIDITEIT

Artikel 58

De gedekte eventualiteit moet omvatten:

- a. de ongeschiktheid om, in voorgeschreven mate, arbeid te verrichten of inkomsten uit arbeid te verwerven, indien het een economisch actieve persoon betreft;
- b. de ongeschiktheid om, in voorgeschreven mate, zijn gebruikelijke bezigheden te verrichten, indien het geen economisch actieve persoon betreft;
- c. de ongeschiktheid in voorgeschreven mate van een kind ten gevolge van een aangeboren handicap of van invaliditeit, ontstaan voordat de leerplichtige leeftijd ten einde was, wanneer het waarschijnlijk is dat deze ongeschiktheid blijvend zal zijn, dan wel wanneer deze nog voortbestaat na afloop van een voorgeschreven tijdvak van tijdelijke of aanvankelijke invaliditeit.

Artikel 59

1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:
  - a. alle werknemers, met inbegrip van, onder voorgeschreven voorwaarden, leerlingen; of

- b. voorgeschreven groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal ten minste 80 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking; of
  - c. alle ingezetenen.
2. Niettegenstaande de bepalingen van het voorgaande lid, letters a en c, kan elke Partij van de toepassing van dit Deel uitsluiten:
    - a. groepen werknemers die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers; of
    - b. groepen ingezetenen die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke ingezetenen.

Artikel 60

1. Ten aanzien van de in artikel 58, letter a, bedoelde eventualiteit moet de invaliditeitsuitkering worden verleend in de vorm van periodieke betalingen, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71, hetzij van artikel 72.
2. Niettegenstaande het bepaalde in het voorgaande lid kunnen de periodieke betalingen worden berekend overeenkomstig artikel 73 door elke Partij wier wetgeving alle ingezetenen beschermt en het recht op een invaliditeitsuitkering niet afhankelijk stelt van de vervulling van een wachttijd.
3. Ten aanzien van de in artikel 58, letter b, bedoelde eventualiteit moet de invaliditeitsuitkering worden verleend in de vorm van periodieke betalingen, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 72, hetzij van artikel 73.
4. Ten aanzien van de in artikel 58, letter c, bedoelde eventualiteit moeten de prestaties omvatten:
  - a. toelagen voor opvoeding of aanpassing; of
  - b. specifieke maatregelen om vooruitgang op school of op het werk te bevorderen, of aanvullende toelagen.
5. De in het eerste en derde lid van dit artikel bedoelde uitkering moet ten minste worden gewaarborgd:
  - a. aan beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels, een tijdvak van vijftien jaar van premiebetaling, arbeid of wonen hebben vervuld, met inbegrip van elk tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt; of
  - b. aan beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels, een tijdvak van dertig jaar van premiebetaling, arbeid of wonen vervuld, met inbegrip van elk tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt, wanneer het tijdvak dat ligt tussen het intreden van de eventualiteit en een voorgeschreven leeftijd in aanmerking wordt genomen als een fictief tijdvak voor de berekening van de uitkering; of
  - c. wanneer in beginsel alle economisch actieve personen worden

beschermde, aan beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels, een tijdvak van drie jaar van premiebetaling hebben vervuld en te wier naam in de loop van de actieve periode van hun leven premies zijn betaald waarvan het gemiddelde jaarlijkse aantal, het jaarlijkse aantal of het gemiddelde jaarlijks bedrag een voorgeschreven aantal bereikt.

6. Uitkeringen die in evenredigheid tot het vervulde tijdvak van premiebetaling, arbeid of wonen kunnen worden verminderd, moeten worden verleend aan beschermde personen die, onder voorgeschreven voorwaarden, een tijdvak hebben vervuld dat korter is dan de in het vorige lid omschreven tijdvakken.

7. Aan het bepaalde in het vijfde lid van dit artikel wordt geacht te zijn voldaan, wanneer een uitkering, vastgesteld op een percentage van tien eenheden minder dan het percentage dat in de bij Deel XI gevoegde tabel is aangegeven, ten minste wordt gewaarborgd aan beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels, een wachttijd van ten hoogste twaalf maanden hebben vervuld.

8. Daarenboven moet elke Partij, onder voorgeschreven voorwaarden, voorzien in een hogere of in een bijzondere uitkering voor rechthebbenden die in een toestand verkeren, welke voortdurende verzorging door een ander nodig maakt.

9. Elke Partij bepaalt in zijn nationale wetgeving de voorwaarden waaronder herziening, schorsing of intrekking van de in het eerste tot en met het derde lid van dit artikel bedoelde periodieke betalingen plaatsvinden in verband met de wijzigingen die in de mate van ongeschiktheid kunnen optreden.

Artikel 61

1. Wanneer de wetgeving van een Partij het recht op een invaliditeitsuitkering afhankelijk stelt van de vervulling van een wachttijd, mag die wachttijd niet langer zijn dan vijf jaar, vervuld, overeenkomstig voorgeschreven regels, voorafgaand aan het intreden van de eventualiteit.

2. Wanneer uitkeringen berekend overeenkomstig artikel 60, vijfde tot en met zevende lid, worden gewaarborgd aan alle beschermde personen die, overeenkomstig voorgeschreven regels en op een voorgeschreven leeftijd, daadwerkelijk een wachttijd van vijf jaar of minder hebben vervuld, kunnen na een voorgeschreven leeftijd langere wachttijden, naar gelang de leeftijd, worden vereist dan de in het eerste lid van dit artikel omschreven wachttijden

Artikel 62

Elke Partij moet, onder voorgescreven voorwaarden:

- a. voorzien in revalidatiediensten die invaliden voorbereiden op de hervatting van hun vroegere werkzaamheden of, indien dat niet mogelijk is, op het verrichten van andere arbeid, welke het meest met hun krachten en bekwaamheid in overeenstemming is;
- b. maatregelen nemen om de plaatsing van invaliden in een geschikte werkkring te vergemakkelijken;
- c. op mobiliteit gerichte hulp bieden en de sociale integratie van gehandicapten bevorderen.

Artikel 63

De in artikel 60 bedoelde uitkering moet worden verleend tijdens de gehele duur van de gedekte eventualiteit of totdat de betaling plaatsvindt van een ouderdoms- of nabestaandenuitkering.

DEEL X

UITKERINGEN AAN NAGELATEN BETREKKINGEN

Artikel 64

1. De gedekte eventualiteit moet omvatten het verlies van bestaansmiddelen door de nagelaten echtgeno(o)t(e) en kinderen ten gevolge van het overlijden van de kostwinner.
  2. Ten aanzien van een nagelaten echtgeno(o)t(e) kan het recht op uitkering afhankelijk worden gesteld van de voorwaarde dat betrokkene een voorgescreven leeftijd heeft bereikt, die niet hoger mag zijn dan de krachtens artikel 26, eerste lid, voorgescreven leeftijd.
  3. Echter mag geen enkele eis met betrekking tot de leeftijd worden gesteld:
    - a. wanneer de echtgeno(o)t(e), onder voorgescreven voorwaarden, niet in staat wordt geacht arbeid te verrichten, of
    - b. wanneer de echtgeno(o)t(e) ten minste één kind ten laste heeft.
  4. Ten aanzien van een nagelaten echtgeno(o)t(e) zonder kinderen kan het recht op uitkering afhankelijk worden gesteld van een voorgescreven duur van het huwelijk.
- Artikel 65
1. Tot de beschermde personen moeten worden gerekend:
    - a. de nagelaten echtgenoten en kinderen wier kostwinner werknemer was of, onder voorgescreven voorwaarden, leerling was; of

- b. de nagelaten echtgenoten en kinderen wier kostwinner behoortde tot voorgescreven groepen van de economisch actieve bevolking die in totaal ten minste 80 % uitmaken van de gezamenlijke economisch actieve bevolking; of
  - c. alle nagelaten echtgenoten en kinderen, die ingezetenen zijn, dan wel alle nagelaten echtgenoten en kinderen die hun kostwinner verloren hebben die ingezetene was.
2. Niettegenstaande de bepalingen van het voorgaande lid, letters a en c, kan elke Partij van de toepassing van dit Deel uitsluiten:
    - a. groepen werknemers die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke werknemers;
    - b. groepen ingezetenen die in totaal niet meer dan 10 % uitmaken van de gezamenlijke ingezetenen.

Artikel 66

1. De uitkeringen aan nagelaten betrekkingen moeten worden verleend in de vorm van periodieke betalingen, berekend overeenkomstig de bepalingen hetzij van artikel 71, hetzij van artikel 72.
2. Niettegenstaande het bepaalde in het voorgaande lid kunnen periodieke betalingen worden berekend overeenkomstig artikel 73 door elke Partij wier wetgeving nabestaanden die ingezetenen zijn beschermt, en het recht op uitkering niet afhankelijk stelt van de vervulling van een wachttijd.
3. Wanneer de nagelaten echtgenoten evenwel niet voldoen aan de overeenkomstig het tweede tot en met het vierde lid van artikel 64 voorgescreven toekenningsvoorwaarden, moet aan hen, onder voorgescreven voorwaarden, gewinningstoelagen worden verleend, tenzij de betrokken Partij de in Deel IV vervatte verplichtingen heeft aanvaard en het bepaalde in artikel 20, derde lid, letter e, toepast.
4. Aan de nagelaten echtgenoten moeten tevens, wanneer nodig en onder voorgescreven voorwaarden, voorzieningen worden geboden die erop gericht zijn hen te helpen een beroep te gaan uitoefenen.
5. De in het eerste lid van dit artikel bedoelde uitkeringen moeten ten minste worden gewaarborgd:
  - a. aan beschermde personen wier kostwinner overeenkomstig voorgescreven regels een tijdvak van vijftien jaar van premiebetaling, arbeid of wonen heeft vervuld, met inbegrip van elk tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt; indien het echter een nabestaandenuitkering betreft die wordt toegekend aan een echtgeno(o)t(e) kan de vervulling van een voorgescreven tijdvak van wonen door laatstbedoelde voldoende worden geacht; of
  - b. aan beschermde personen wier kostwinner overeenkomstig voorgescreven regels een tijdvak van dertig jaar van premiebetaling,

arbeid of wonen heeft vervuld, met inbegrip van elk tijdvak dat als zodanig wordt aangemerkt, wanneer het tijdvak dat ligt tussen het intreden van de eventualiteit en een voorgeschreven leeftijd in aanmerking wordt genomen als fictief tijdvak voor de berekening van de uitkering; of

c. wanneer in beginsel de echtgenoten en kinderen van alle economisch actieve personen worden beschermd, aan beschermde personen wier kostwinner overeenkomstig voorgeschreven regels een tijdvak van drie jaar van premiebetaling, arbeid of wonen heeft vervuld, op voorwaarde dat op naam van die kostwinner in de loop van de actieve periode van diens leven premies zijn betaald waarvan het gemiddelde jaarlijkse aantal, het jaarlijkse aantal of het gemiddelde jaarlijks bedrag een voorgeschreven aantal bereikt.

6. Uitkeringen die in evenredigheid tot het vervulde tijdvak van premiebetaling, arbeid of wonen kunnen worden verminderd, moeten worden verleend aan beschermde personen wier kostwinner, onder voorgeschreven voorwaarden, een tijdvak heeft vervuld dat korter is dan de in het voorgaande lid omschreven tijdvakken.

7. Aan het bepaalde in het vijfde lid van dit artikel wordt geacht te zijn voldaan, wanneer een uitkering, berekend onafhankelijk van de wachttijd maar vastgesteld op een percentage van tien eenheden minder dan het percentage dat in de bij Deel XI gevoegde tabel is aangegeven, ten minste wordt gewaarborgd aan beschermde personen wier kostwinner overeenkomstig voorgeschreven regels, een wachttijd van ten hoogste twaalf maanden heeft vervuld.

Artikel 67

1. Wanneer de wetgeving van een Partij het recht op een nabestaandenuitkering afhankelijk stelt van de vervulling van een wachttijd door de kostwinner, mag die wachttijd niet langer zijn dan vijf jaar premiebetaling, arbeid of wonen, vervuld overeenkomstig voorgeschreven regels.

2. Wanneer de uitkeringen berekend overeenkomstig artikel 66, vijfde tot en met zevende lid, worden gewaarborgd aan alle beschermde personen wier kostwinner, overeenkomstig voorgeschreven regels en op een voorgeschreven leeftijd, daadwerkelijk een wachttijd van vijf jaar of minder heeft vervuld, kunnen van de kostwinner na een voorgeschreven leeftijd langere wachttijden, naar gelang de leeftijd, worden geeïst dan de in het eerste lid van dit artikel omschreven wachttijden.

Artikel 68

De in artikel 66, eerste, tweede, vijfde, zesde en zevende lid, bedoelde uitkeringen moeten worden verleend tijdens de gehele duur

van de gedekte eventualiteit of totdat de betaling plaatsvindt van invaliditeits- of ouderdomsuitkeringen.

Artikel 69

Het verlenen van uitkeringen die in de in artikel 64, derde lid, bedoelde gevallen zijn toegekend kan evenwel worden beëindigd wanneer niet langer aan de vereiste voorwaarden voor het verlenen ervan wordt voldaan.

Artikel 70

1. Een Partij kan tijdelijk afwijken van de bepalingen van dit Deel betreffende het verlenen van uitkeringen aan nagelaten echtgenoten, zonder onderscheid naar geslacht, indien de wetgeving van die Partij, op het tijdstip waarop zij de in dit Deel vervatte verplichtingen aanvaardt, erin voorziet dat slechts weduwen aanspraak kunnen maken op zodanige uitkeringen.

2. Elke Partij die gebruik maakt van die mogelijkheid tot afwijking, geeft in de rapporten over de toepassing van deze (herziene) Code die zij krachtens artikel 79 verplicht is over te leggen, de vorderingen aan die in haar wetgeving en praktijk worden gemaakt om te komen tot volledige toepassing van de bepalingen van dit Deel.

DEEL XI

BEREKENING VAN PERIODIEKE BETALINGEN

Artikel 71

1. Wanneer dit artikel wordt toegepast, moet het bedrag van een periodieke betaling ten minste gelijk zijn aan het in een van de twee volgende letters bedoelde percentage voor een gerechtigde die als alleenstaande wordt aangemerkt, of voor een gerechtigde met personen ten laste, zoals dit is aangegeven in de bij dit Deel gevoegde tabel:

- voor een gerechtigde die als alleenstaande wordt aangemerkt moet dit bedrag ten minste gelijk zijn aan het percentage van de vroegere inkomsten van de gerechtigde of diens kostwinner voor de betreffende eventualiteit;
- voor een gerechtigde met personen ten laste, moet het bedoelde bedrag, vermeerderd met het bedrag van eventueel tijdens de eventua-liteit verstrekte kinderbijslag, ten minste gelijk zijn aan het in deze tabel voor de betreffende eventualiteit aangegeven percentage van het totaal van de vroegere inkomsten uit arbeid van de gerechtigde of van zijn kostwinner en het bedrag van eventuele kinderbijslag, verstrekt aan een beschermde persoon die dezelfde gezinslasten heeft als deze gerechtigde.

2. De vroegere inkomsten uit arbeid van de gerechtigde of van zijn kostwinner moeten overeenkomstig voorgeschreven regels worden vastgesteld; wanneer de beschermde personen of hun kostwinners zijn ingedeeld in klassen naar hun inkomsten uit arbeid, kunnen de vroegere inkomsten worden vastgesteld naar het basisinkomen van de klasse waartoe zij hebben behoord.

3. Het bedrag van de periodieke betaling of het arbeidsinkomen dat als basis voor de berekening van de uitkering wordt genomen, kan aan een maximum worden gebonden, mits dit maximum zodanig wordt vastgesteld dat voldaan wordt aan de bepalingen van het eerste lid van dit artikel wanneer de vroegere inkomsten uit arbeid van de gerechtigde of van zijn kostwinner minder bedragen dan of gelijk zijn aan die van een geschoolde arbeider.

4. De vroegere inkomsten uit arbeid van de gerechtigde of van zijn kostwinner, het loon van de geschoolde arbeider, de periodieke betaling en de kinderbijslag moeten worden berekend naar dezelfde tijdbasis.

5. Wanneer volgens de wetgeving van een Partij de periodieke betalingen aan belastingen of premies voor sociale zekerheid zijn onderworpen, worden voor de toepassing van dit artikel als vroegere inkomsten uit arbeid van de gerechtigde of zijn kostwinner in aanmerking genomen:

- a. de bruto inkomsten vóór inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid, in welk geval de periodieke betaling die met deze inkomsten moet worden vergeleken de bruto periodieke betaling, vóór inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid, is; of
- b. de netto inkomsten ná inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid, in welk geval de periodieke betaling die met deze inkomsten moet worden vergeleken de netto periodieke betaling, ná inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid, is.

6. Wanneer volgens de wetgeving van een Partij de periodieke betalingen noch aan belasting noch aan premies voor sociale zekerheid zijn onderworpen, kunnen voor de toepassing van dit artikel de netto inkomsten uit arbeid ná inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid in aanmerking worden genomen als inkomsten uit arbeid van de gerechtigde of zijn kostwinner.

7. Voor de toepassing van dit artikel wordt als geschoolde arbeider aangemerkt:

- a. een bankwerker of draaier in de mechanische industrie, met uitzondering van de vervaardiging van elektrische apparaten; of
- b. een geschoolde arbeider zoals omschreven in de bepalingen van het volgende lid; of

c. een persoon wiens arbeidsinkomen gelijk is aan 125 % van het gemiddelde arbeidsinkomen van alle beschermde personen.

8. De geschoolde arbeider, bedoeld in letter b van het voorgaande lid, moet worden gekozen uit de klasse die het grootste aantal tegen de betrokken eventualiteit beschermde personen of kostwinners van beschermde personen omvat, in de bedrijfstak die het grootste aantal van deze beschermde personen of van die kostwinners telt; daarbij moet gebruik worden gemaakt van de internationale industriële standaardclassificatie van alle takken van economische bedrijvigheid, aangenomen door de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties in zijn zevende zitting op 27 augustus 1948 en in zijn in 1968 herziene vorm, als bijlage bij deze (herziene) Code gevoegd, met inachtneming van de wijzigingen welke daarin eventueel nog worden aangebracht.

9. Wanneer de uitkeringen van streek tot streek verschillen, kan voor elke streek een ongeschoolde arbeider worden gekozen overeenkomstig de bepalingen van het zevende en achtste lid van dit artikel.

10. Het loon van de overeenkomstig het zevende lid, letter a of b, van dit artikel gekozen geschoolde arbeider, met inbegrip van eventuele duurtoeslagen, wordt bepaald naar het loon voor een normaal aantal arbeidsuren, vastgesteld hetzij bij collectieve arbeidsovereenkomst, hetzij bij of krachtens de nationale wetgeving, hetzij krachtens gewoonte; wanneer de aldus vastgestelde lonen van streek tot streek verschillen en wanneer het voorgaande lid niet wordt toegepast, wordt uitgegaan van het gemiddelde loon.

11. Bij de vaststelling van de invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaandenuitkeringen wordt het bedrag van de vroegere inkomsten uit arbeid van de betrokkene of van zijn kostwinner, dat voor de berekening van de periodieke betalingen ter zake van invaliditeit, ouderdom of het overlijden van de kostwinner, onder voorgeschreven voorwaarden herzien bij aanmerkelijke veranderingen in het algemene loonpeil of in de kosten van levensonderhoud.

12. Het bedrag van lopende periodieke betalingen ter zake van invaliditeit, ouderdom of het overlijden van de kostwinner en voor de in artikel 32, eerste lid, letters c en d, bedoelde eventualiteiten wordt onder voorgeschreven voorwaarden herzien bij aanmerkelijke veranderingen in het algemene loonpeil of in de kosten van levensonderhoud.

Artikel 72

1. Wanneer dit artikel wordt toegepast, moet het bedrag van een periodieke betaling ten minste gelijk zijn aan het in een van de twee volgende letters bedoelde percentage voor een gerechtigde die als

alleenstaande wordt aangemerkt, of, voor een gerechtigde met personen ten laste, zoals dit is aangegeven in de bij dit Deel gevoegde tabel:

- a. voor een gerechtigde die als alleenstaande wordt aangemerkt moet dit bedrag ten minste gelijk zijn aan het percentage van het wettelijke minimumloon of minimum gewaarborgd loon, of van het loon van een ongeschoolde arbeider;

- b. voor een gerechtigde met personen ten laste, moet het bedoelde bedrag, vermeerderd met dat van eventueel tijdens de eventualiteit verstrekte kinderbijslag ten minste gelijk zijn aan het in de tabel voor de betreffende eventualiteit aangegeven percentage van het totaal van het wettelijk minimumloon of gewaarborgd minimum loon, of van het loon van een ongeschoolde arbeider, en het bedrag van eventuele kinderbijslag, verstrekt aan een beschermde persoon die dezelfde gezinslasten heeft als deze gerechtigde.

2. Het minimumloon, het loon van een ongeschoolde arbeider, de periodieke betaling en de kinderbijslag moeten worden berekend naar dezelfde tijdbasis.

3. Wanneer volgens de wetgeving van een Partij de periodieke betalingen aan belastingen of premies voor sociale zekerheid zijn onderworpen, wordt voor de toepassing van dit artikel als minimum loon of loon van een ongeschoolde arbeider in aanmerking genomen:

- a. het bruto loon vóór inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid, in welk geval de periodieke betaling die met dit loon moet worden vergeleken, de bruto periodieke betaling, vóór inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid, is; of
- b. het netto loon ná inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid, in welk geval de periodieke betaling die met dit loon moet worden vergeleken, de netto periodieke betaling ná inhouding van belastingen of sociale premies, is.

4. Wanneer volgens de wetgeving van een Partij de periodieke betalingen noch aan belastingen noch aan sociale premies zijn onderworpen, kan voor de toepassing van dit artikel het netto salaris ná inhouding van belastingen of premies voor sociale zekerheid in aanmerking worden genomen als het minimumloon of het loon van een ongeschoolde arbeider.

5. Voor de toepassing van dit artikel wordt als ongeschoolde arbeider aangemerkt:

- a. een ongeschoolde arbeider in de mechanische industrie, met uitzondering van de vervaardiging van elektrische apparaten; of
- b. een ongeschoolde arbeider, zoals omschreven in de bepalingen van het volgende lid.

6. De ongeschoolde arbeider, bedoeld in letter b van het voorgaande lid, moet worden gekozen uit de klasse die het grootste aantal tegen de betrokken eventualiteit beschermde personen of kostwinners

van beschermde personen omvat, in de bedrijfstak die het grootste aantal van deze beschermde personen of die kostwinners telt; daarbij moet gebruik worden gemaakt van de internationale industriële standaardclassificatie van alle takken van economische bedrijvigheid, aangenomen door de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties in zijn zevende zitting op 27 augustus 1948, en in zijn in 1968 herziene vorm, als bijlage bij deze (herziene) Code gevoegd, zulks met inachtneming van de wijzigingen welke daarin eventueel nog worden aangebracht.

7. Wanneer de uitkeringen van streek tot streek verschillen, kan voor elke streek een ongeschoolde arbeider worden gekozen overeenkomstig de bepalingen van het vijfde en zesde lid van dit artikel.

8. Het minimumloon, ofwel het loon van de overeenkomstig het vijfde lid, letter a of b, van dit artikel gekozen ongeschoolde arbeider die als zodanig wordt aangemerkt, met inbegrip van eventuele duurtetoelagen, wordt bepaald naar het loon voor een normaal aantal arbeidsuren, vastgesteld hetzij bij collectieve arbeidsovereenkomst, hetzij bij of krachtens de nationale wetgeving, hetzij krachtens gewoonte; wanneer de aldus vastgestelde lonen van streek tot streek verschillen en wanneer het voorgaande lid niet wordt toegepast, wordt uitgegaan van het gemiddelde loon.

9. Ten aanzien van deeltijdwerk moet het percentage dat overeenkomt met de norm worden gehandhaafd, maar periodieke betalingen kunnen in evenredigheid worden verminderd.

10. Het bedrag van lopende periodieke betalingen ter zake van invaliditeit, ouderdom of het overlijden van de kostwinner en voor de in artikel 32, eerste lid, letters c en d, bedoelde eventualiteiten wordt onder voorgeschreven voorwaarden herzien bij aanmerkelijke veranderingen in het algemene loonpeil of in de kosten van levensonderhoud.

Artikel 73

Ten aanzien van elke periodieke betaling, waarop dit artikel van toepassing is:

- a. moet het bedrag van de uitkering worden vastgesteld naar een voorgeschreven tarief;

- b. kunnen bij de berekening van het bedrag van de uitkering overige inkomsten van gerechtigden en hun gezin in aanmerking worden genomen, zoals is voorgeschreven;

- c. moet het totaal van de periodieke betaling en de overige inkomsten van de gerechtigde en zijn gezin ten minste gelijk zijn aan het bedrag van de periodieke betaling, berekend overeenkomstig de bepalingen van artikel 72.

TABEL, BEHORENDE BIJ DEEL XI

Periodieke betalingen

Deel	Eventualiteit	Gerechtigde als alleenstaande aangemerkt		Gerechtigde met personen ten laste	
		Percentage	Begrip	Percentage	Begrip
III	Ziekte	50	Persoon met echtgeno(o)t(e) en twee kinderen	65	
IV	Werkloosheid	50	Persoon met echtgeno(o)t(e) en twee kinderen	65	
V	Ouderdom	50	Persoon met echtgeno(o)t(e) van een voorgeschreven leeftijd	65	
VI	Arbeidsongevallen en beroepsziekten a. tijdelijke of aanvankelijke arbeidsongeschiktheid b. algeheel en blijvend verlies van de geschiktheid inkomsten uit arbeid te verwerven of overeenkomstige vermindering van de lichaamsgesteldheid i. algemeen ii. wanneer voordurende verzorging vereist is c. overlijden van de kostwinner - nagelaten echtgeno(o)t(e) - kind	50 70	Persoon met echtgeno(o)t(e) en twee kinderen "	65 80	
VIII	Moederschap	50	Gehuwde vrouw met twee kinderen	65	

Deel	Eventualiteit	Gerechtigde als alleenstaande aangemerkt		Gerechtigde met personen ten laste	
		Percentage	Begrip	Percentage	Begrip
IX	Invaliditeit			50	Persoon met echtgeno(o)t(e) en twee kinderen
65					
X	Overlijden van de kostwin- ner - nagelaten echtgeno(o)t(e) - kind			50 20	Nagelaten echtgeno(o)t(e) met twee kinderen
					65

DEEL XII

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Artikel 74

1. Een prestatie, waarop een beschermd persoon recht zou hebben gehad op grond van een van de delen II tot en met X van deze (herziene) Code, kan in voorgeschreven mate worden geweigerd, ingetrokken of geschorst:
  - a. wanneer de eventualiteit is veroorzaakt door een door de belanghebbende gepleegd misdrijf;
  - b. wanneer de eventualiteit is veroorzaakt door opzet van de belanghebbende;
  - c. wanneer de belanghebbende de betreffende uitkering op bedrieglijke wijze heeft verkregen of getracht te verkrijgen;
  - d. in daarvoor in aanmerking komende gevallen, wanneer de belanghebbende nalaat gebruik te maken van de medische zorg of de revalidatiediensten, die tot zijn beschikking staan, of de regels niet nakomt die zijn voorgeschreven voor het vaststellen van het bestaan van de eventualiteit of voor de gedragingen van de gerechtigde;
  - e. wat betreft werkloosheidsuitkeringen:
    - i. onder voorgeschreven voorwaarden, wanneer de belanghebbende zijn werk heeft neergelegd om deel te nemen aan een arbeidsconflict, dan wel wanneer hem het werken wordt belet of hij werkloos is geworden als rechtstreeks gevolg van een arbeidsconflict, dan wel wanneer hij vrijwillig zonder rechtmatige redenen zijn werk heeft neergelegd;

- ii. wanneer de belanghebbende nalaat gebruik te maken van de diensten voor arbeidsbemiddeling die tot zijn beschikking staan;
  - f. zolang de belanghebbende zich niet op het grondgebied van de desbetreffende Partij bevindt;
  - g. zolang het onderhoud van de belanghebbende ten laste van de overheid of van een instelling of dienst van sociale zekerheid komt;
  - h. zolang de belanghebbende een andere uitkering voor sociale zekerheid in geld ontvangt, met uitzondering van kinderbijslag, en gedurende enige periode, tijdens welke hij voor hetzelfde geval een vergoeding ontvangt van derden, met dien verstande, dat het deel van de uitkering dat wordt geschorst de andere uitkering of de door derden betaalde schadeloosstelling niet overtreft;
  - i. voor wat betreft de uitkeringen aan een nagelaten echtgenoot(o)t(e), zolang deze met een ander samenleeft;
  - j. voor wat betreft de invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaanden-uitkeringen, zolang de belanghebbende betaald werk verricht;
  - k. voor wat betreft de uitkeringen die worden toegekend zonder enige voorwaarde inzake wachttijd, ter voorkoming van misbruik.
2. In voorgeschreven gevallen, onder voorgeschreven voorwaarden en binnen voorgeschreven grenzen, moet een deel van de uitkering, die normaal zou zijn verleend als de desbetreffende bepalingen van het voorgaande lid niet zouden zijn toegepast, worden verleend aan de personen die ten laste van de belanghebbende komen, tenzij zij een andere vorm van bescherming genieten.

Artikel 75

1. Indien een prestatie wordt geweigerd, geschorst of ingetrokken, of indien er geschillen bestaan aangaande de aard en het bedrag ervan, heeft een ieder die aanspraak maakt op uitkering het recht om beroep in te stellen bij de bevoegde rechterlijke instantie. Aan dit beroep zijn in beginsel geen kosten verbonden, onder voorbehoud van voorgeschreven voorwaarden, tenzij de belanghebbende een eerder recht op kosteloos beroep bij een bevoegde instantie heeft.
2. Voorgeschreven procedures moeten het de eiser mogelijk maken zich te laten vertegenwoordigen of bijstaan door een geschikte persoon van zijn keuze of door een afgevaardigde van een representatieve organisatie van beschermde personen.

Artikel 76

1. De kosten van de op grond van deze (herziene) Code verleende prestaties en de daaraan verbonden administratiekosten moeten collectief worden gedragen, op zodanige wijze dat personen van geringe draagkracht niet te zwaar worden belast en dat rekening wordt

gehouden met het vermogen tot het betalen van bijdragen van de beschermde personen.

2. Elke Partij moet een algemene verantwoordelijkheid aanvaarden voor het waarborgen van het verlenen van de krachten deze (herziene) Code toegekende prestaties, en alle nodige maatregelen treffen om die verantwoordelijkheid op doeltreffende wijze te bereiken.

Artikel 77

1. Wanneer de administratie niet wordt gevoerd door een overheidsinstelling die verantwoording schuldig is aan een gekozen vergadering, moeten vertegenwoordigers van de beschermde personen deelnemen aan de administratie of met raadgevende stem daarbij betrokken worden onder voorgeschreven voorwaarden; de nationale wetgeving kan eveneens bepalingen bevatten inzake de deelneming van vertegenwoordigers van de werkgevers en van de overheid.
2. Wanneer evenwel krachtens artikel 6, letter a, een Partij de bescherming die door vrijwillige verzekering wordt geboden aan de beschermde personen onderwerpt aan overheidstoezicht, is de verplichting als voorzien in het voorgaande lid niet van toepassing.
3. Elke Partij moet een algemene verantwoordelijkheid aanvaarden voor de doeltreffendheid en de kwaliteit van de administratie van de instellingen en diensten die betrokken zijn bij de toepassing van deze (herziene) Code.

DEEL XIII

DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 78

Deze (herziene) Code is niet van toepassing op eventualiteiten die zich hebben voorgedaan voordat het desbetreffende Deel van deze (herziene) Code voor de betrokken Partij in werking is getreden.

Artikel 79

1. Elke Partij dient bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa rapporten in betreffende de toepassing van deze (herziene) Code; deze rapporten worden overgelegd op de wijze en in de vorm als aangegeven door het Comité. Elke Partij zendt afschriften van deze rapporten aan haar meest representatieve organisaties van werkgevers en werknemers, en doet eventuele ingekomen commentaren van die organisaties op die rapporten toekomen aan de Secretaris-Generaal. De rapporten dienen te bevatten:

- a. in het eerste jaar na de bekrachtiging, volledige informatie omtrent de wetgeving ter uitvoering van de bepalingen van deze (herziene) Code waarop de bekrachtiging betrekking heeft, met stukken waaruit blijkt dat de Partij voldoet aan de statistische vereisten wat betreft in het bijzonder het aantal beschermde personen, de bedragen van de uitkeringen en, met betrekking tot artikel 24, tweede lid, de duur van de uitkering bij werkloosheid;
- b. in de daarop volgende jaren, informatie over wijzigingen in de wetgeving, alsmede in de ondersteunende statistische gegevens, met dien verstande dat de gegeven informatie eens per vier jaar alle krachtens letter a vereiste elementen omvat.
2. Elke Partij die gebruik wenst te maken van het bepaalde in artikel 7, tweede lid, moet, in voorkomend geval, in de rapporten die zij ingevolge het voorgaande lid indient, alle informatie opnemen die nodig is om aan te tonen dat haar wetgeving een bescherming waarborgt die ten minste gelijkwaardig is aan de in deze (herziene) Code voorziene bescherming.
3. Elke Partij verstrekt de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa op diens verzoek verdere gegevens omtrent de wijze waarop zij de bepalingen van deze (herziene) Code waarop haar bekrachtiging betrekking heeft, uitvoert.
4. De overeenkomstig artikel 79, eerste, tweede en derde lid, ingediende rapporten, informatie, commentaren en verdere gegevens worden bestudeerd door een Europese Commissie van onafhankelijke deskundigen (hierna te noemen „de Commissie”), die belast is met de voorbereiding van de conclusies, die bij het Comité worden ingediend.
5. De Commissie bestaat uit ten hoogste vijf leden, die worden benoemd door het Comité van Ministers van de Raad van Europa, en die op voordracht van de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa zijn opgenomen in een lijst van onafhankelijke deskundigen van de hoogste integriteit en van erkende bekwaamheid op het gebied van sociale bescherming.
6. De leden van de Commissie hebben zitting in deze Commissie op persoonlijke titel en dienen in de uitoefening van hun taken onafhankelijk en onpartijdig te zijn.
7. De leden van de Commissie worden benoemd voor een tijdvak van zes jaar en kunnen worden herbenoemd. Van twee van de leden die voor de eerste zittingstermijn worden benoemd, verloopt de ambtstermijn echter na drie jaar.
8. De leden wier ambtstermijn na het eerste tijdvak van drie jaar dient te verlopen, worden door loting gekozen door het Comité van Ministers onmiddellijk nadat de benoemingen voor de eerste termijn zijn verricht.

9. Een lid van de Commissie dat wordt benoemd ter vervanging van een lid wiens ambtstermijn nog niet is verstreken, bekleedt zijn ambt voor het resterende gedeelte van de termijn van zijn voorganger.
  10. De Internationale Arbeidsorganisatie wordt uitgenodigd een vertegenwoordiger voor te dragen om in een raadgevende hoedanigheid deel te nemen aan de besprekingen van de Commissie en van het Comité.
  11. De rapporten, informatie, commentaren en overige gegevens, die overeenkomstig artikel 79, eerste, tweede en derde lid, zijn overgelegd, alsmede de conclusies van de Commissie worden bestudeerd door het Comité, die haar conclusies vastlegt in een verslag voor het Comité van Ministers van de Raad van Europa.
  12. In het geval van toetreding door de Europese Economische Gemeenschap dient deze Partij, zodra deze (herziene) Code ten aanzien van haar in werking is getreden, namens haar Lid-Statens bij de Secretaris-Generaal de in het eerste lid van dit artikel bedoelde rapporten in met betrekking tot de Delen van deze (herziene) Code die onder haar rechtsmacht vallen, en de Lid-Statens van de Europese Economische Gemeenschap dienen bij de Secretaris-Generaal de hierboven bedoelde rapporten in met betrekking tot de Delen van deze (herziene) Code die onder hun rechtsmacht vallen.
- Artikel 80
- De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet kopieën van rapporten, informatie, commentaren en overige gegevens, die overeenkomstig artikel 79, eerste, tweede en derde lid, zijn overgelegd, alsmede van de conclusies van de Commissie en het verslag van het Comité, toekomen aan de raadgevende Vergadering, met verzoek om een oordeel.
- Artikel 81
1. Het Comité van Ministers van de Raad van Europa besluit, na ontvangst van het oordeel van de Raadgevende Vergadering, met meerderheid van stemmen zoals bepaald in artikel 20.d van het Statuut van de Raad van Europa, of elke Partij heeft voldaan aan de verplichtingen van deze (herziene) Code die zij heeft aanvaard.
  2. Indien het Comité van Ministers van oordeel is dat een Partij niet aan haar uit deze (herziene) Code voortvloeiende verplichtingen voldoet, verzoekt het deze Partij de maatregelen te nemen die het Comité van Ministers noodzakelijk oordeelt ter verzekering van de naleving van die verplichtingen.

Artikel 82

1. Elke Partij brengt iedere vier jaar volgend op de datum van inwerkingtreding van deze (herziene) Code ten aanzien van deze Partij aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verslag uit omtrent de stand van haar wetgeving en de toepassing ervan met betrekking tot elk van de Delen II tot en met X van deze (herziene) Code die overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, eerste lid, niet zijn vermeld in haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, noch in een latere kennisgeving, gedaan op grond van het bepaalde in artikel 4, eerste lid.

2. De ingevinge het bepaalde in het voorgaande lid ingediende verslagen worden bestudeerd door de Commissie, die haar conclusies doet toekomen aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

DEEL XIV

WIJZIGINGEN

Artikel 83

1. Wijzigingen van de artikelen van deze (herziene) Code kunnen worden voorgesteld door een Partij, door het Comité van Ministers van de Raad van Europa of door het Comité.

2. Elk voorstel tot wijziging wordt door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa ter kennis gebracht van de Lid-Staten, van iedere Partij, en van iedere Staat die overeenkomstig de bepalingen van artikel 85 is uitgenodigd tot deze (herziene) Code toe te treden.

3. Iedere door een Partij of door het Comité van Ministers voorgestelde wijziging wordt ten minste zes maanden voor de bijeenkomst tijdens welke zij zal worden besproken, ter kennis van het Comité gebracht. Het Comité legt aan het Comité van Ministers haar advies met betrekking tot de voorgestelde wijziging voor.

4. Het Comité van Ministers bestudeert de voorgestelde wijziging en het door het Comité voorgelegde advies, en kan de wijziging aannemen.

5. De tekst van elke door het Comité van Ministers overeenkomstig het vierde lid van dit artikel aangenomen wijziging wordt ter aanvaarding aan de Partijen toegezonden.

6. Elke overeenkomstig het vierde lid van dit artikel aangenomen wijziging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van een maand nadat alle Partijen de Secretaris-Generaal hebben meegedeeld deze te aanvaarden.

DEEL XV

SLOTBEPALINGEN

Artikel 84

1. Deze (herziene) Code staat open voor ondertekening door de Lid-Staten van de Raad van Europa. Hij dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

2. Deze (herziene) Code treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van twaalf maanden na de datum waarop twee Lid-Staten overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid van dit artikel hun instemming tot uitdrukking hebben gebracht te worden gebonden door deze (herziene) Code.

3. Ten aanzien van elke Lid-Staat die na de nederlegging van de tweede akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring zijn instemming tot uitdrukking brengt door deze (herziene) Code te worden gebonden, treedt hij in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van twaalf maanden na de datum van nederlegging door die Staat van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

Artikel 85

1. Na de inwerkingtreding van deze (herziene) Code kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa elke Staat die geen lid is van de Raad van Europa, alsmede de Europese Economische Gemeenschap, uitnodigen tot deze (herziene) Code toe te treden, door middel van een beslissing genomen met een meerderheid van stemmen zoals vereist krachtens artikel 20.d van het Statuut van de Raad van Europa, en bij eenparigheid van stemmen van de vertegenwoordigers van de Partijen die gerechtigd zijn in het Comité zitting te hebben.

2. Ten aanzien van iedere Staat die toetreedt, of van de Europese Economische Gemeenschap indien zij is toegetreden, treedt deze (herziene) Code in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van twaalf maanden na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 86

1. Elke Staat kan op het tijdstip van ondertekening of nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetre-

ding het grondgebied of de grondgebieden aangeven waarop deze (herziene) Code van toepassing is.

2. Elke Staat kan, op ieder tijdstip daarna, door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring, de toepassing van deze (herziene) Code uitbreiden tot elk ander in die verklaring aangegeven grondgebied. Ten aanzien van dat grondgebied treedt deze (herziene) Code in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van twaalf maanden na de datum van ontvangst van die verklaring door de Secretaris-Generaal.

3. Elke Partij kan, op het tijdstip waarop zij overeenkomstig artikel 88 deze (herziene) Code kan opzeggen, elke krachtens de twee voorgaande leden afgelegde verklaring ten aanzien van een daarin aangegeven grondgebied intrekken door middel van een kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa. Deze intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van twaalf maanden na de datum van ontvangst van die kennisgeving door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 87

Ten aanzien van de bepalingen van deze (herziene) Code kan geen enkel voorbehoud worden gemaakt.

Artikel 88

1. Elke Partij kan deze (herziene) Code in zijn geheel dan wel één of meer van de Delen II tot en met X daarvan opzeggen na het verstrijken van een tijdvak van vier jaar na de datum waarop deze (herziene) Code ten aanzien van die Partij in werking is getreden, of na het verstrijken van ieder daarop volgend tijdvak van vijf jaar, door twaalf maanden van te voren daarvan kennisgeving te doen aan de Secretaris-Generaal.

2. Deze opzegging tast de geldigheid van deze (herziene) Code ten aanzien van de andere Partijen niet aan, mits het aantal Partijen niet minder dan twee bedraagt.

Artikel 89

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet aan de Lid-Staten van de Raad van Europa, aan elke Staat die tot deze (herziene) Code is toetreden, aan de Europese Economische Gemeenschap indien zij is toetreden, en aan de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau mededeling van:

- a. elke ondertekening;
- b. de nederlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. elke datum van inwerkingtreding van deze (herziene) Code overeenkomstig de artikelen 84 en 85;
- d. elke verklaring die krachtens het bepaalde in artikel 86 is afgelegd;
- e. elke verklaring die krachtens het bepaalde in artikel 7 is afgelegd;
- f. elke overige met deze (herziene) Code verband houdende handeling, kennisgeving of mededeling.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze (herziene) Code hebben ondertekend.

GEDAAN te Rome, 16 november 1990, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in één exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal zal voor eensluidend gewaarmerkte afschriften doen toekomen aan elke Lid-Staat van de Raad van Europa en aan elke Staat of aan de Europese Economische Gemeenschap die wordt uitgenodigd tot deze (herziene) Code toe te treden.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 92 van dit Tractatenblad)

BIJLAGE

Internationale industriële standaardclassificatie van alle takken van economische bedrijvigheid
(Herzien tot 1968)

Lijst van voornaamste bedrijfstakken, branches en voornaamste groepen

Branche	Klasse	Omschrijving
11		<i>Bedrijfstak 1</i> <i>Landbouw, jacht, bosbouw en visserij</i>
		Landbouw en jacht
	111	Landbouw en veeteelt
	112	Dienstverlening ten behoeve van de landbouw
12	113	Jacht, vallen-zetten en bevordering van de wildstand
		Bosbouw en bosbeheer
	121	Bosbouw
	122	Bosbeheer
13	130	Visserij
		<i>Bedrijfstak 2</i> <i>Mijnbouw en winning van bodemschatten</i>
21	210	Winning van steenkool
	220	Productie van ruwe olie en aardgas
23	230	Winning van metaalertsen
	290	Winning van andere delfstoffen
31		<i>Bedrijfstak 3</i> <i>Fabrieken</i>
		Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en rookwaren
	311-312	Vervaardiging van levensmiddelen
	313	Vervaardiging van dranken
	314	Tabaksindustrie

Branche	Klasse	Omschrijving
32		Textiel-, kleding- en leerindustrie
	321	Textielindustrie
	322	Vervaardiging van kleding, met uitzondering van schoei-
	323	sel Vervaardiging van leer en leerwaren, kunstleer en bont, met uitzondering van schoeisel en kleding
33	324	Vervaardiging van schoeisel, met uitzondering van schoeisel van ge vulcaniseerd dan wel gegoten of gevormd rubber of van kunststof
		Bewerking van hout en vervaardiging van houtprodukten, met inbegrip van meubelen
	331	Vervaardiging van houten en kurken voorwerpen, met uitzondering van meubelen
	332	Vervaardiging van meubelen en betimmeringen, met uitzondering van hoofdzakelijk metalen produkten
34		Vervaardiging van papier en papierprodukten, drukkerij en uitgeverij
	341	Vervaardiging van papier en papierprodukten
	342	Drukkerij, uitgeverij en aanverwante bedrijven
	35	
351		Chemische industrie
352		Vervaardiging van andere chemicaliën
353		Olieraffinaderijen
354	354	Vervaardiging van diverse olie- en steenkoolderivaten
	355	Vervaardiging van rubberprodukten
	356	Vervaardiging van niet elders geïnclassificeerde kunststof produkten

Branche	Klasse	Omschrijving
36		Vervaardiging van niet-metaalhoudende minerale produkten, met uitzondering van olie- en steenkoolderivaten
	361	Vervaardiging van aardewerk en porselein
	362	Vervaardiging van glas en glasprodukten
	369	Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale produkten
37		De zware metaalindustrie
	371	Zware ijzer- en staalindustrie
38	372	Zware non-ferrometaalindustrie
		Vervaardiging van metalen produkten, machines en gereedschappen
	381	Vervaardiging van metalen produkten, met uitzondering van machines en gereedschappen
	382	Vervaardiging van machines, met uitzondering van elektrische machines
	383	Vervaardiging van elektrische machines, apparaten, toestellen en onderdelen
	384	Vervaardiging van transportmateriaal
	385	Vervaardiging van niet elders geclassificeerde meet- en regelapparatuur voor industrie en wetenschap en van fotografische en optische artikelen
	390	Overige fabrieksbedrijven
39		<i>Bedrijfstak 4</i> <i>Elektriciteit, gas en water</i>
	410	Elektriciteit, gas en stoom
	420	Waterwerken en watervoorziening
41		<i>Bedrijfstak 5</i> <i>Bouwbedrijf en Openbare Werken</i>
	500	Bouwbedrijf en Openbare Werken

Branche	Klasse	Omschrijving
61		<i>Bedrijfstak 6</i> <i>Groot- en kleinhandel, restaurants en hotels</i>
	610	Groothandel
	620	Kleinhandel
	63	Restaurants en hotels
62		Restaurants, café's en andere eet- en drinkgelegenheden
	631	Hotels, pensions, kampeerterrainen en andere accommodaties
63		<i>Bedrijfstak 7</i> <i>Vervoer, Opslag en Communicatiemiddelen</i>
	632	Vervoer en opslag
71		Vervoer over land
	711	Vervoer te water
	712	Luchtvervoer
	713	Met vervoer samenhangende diensten
	719	Communicatiemiddelen
72		<i>Bedrijfstak 8</i> <i>Financiële instellingen, verzekeringsbedrijven, handel in onroerende goederen en dienstverlening aan bedrijven</i>
	720	Financiële instellingen
81		Verzekeringsbedrijven
	810	Handel in onroerende goederen en dienstverlening aan bedrijven
82		Handel in onroerende goederen
	820	Dienstverlening aan bedrijven met uitzondering van het huren en leasen van machines en gereedschappen
83		Het huren en leasen van machines en gereedschappen
	831	
832		
	832	
833		
	833	

Branche	Klasse	Omschrijving
		<i>Bedrijfstak 9</i> <i>Diensten ten gerieve van het publiek, sociale en particuliere dienstverlening</i>
91	910	Openbaar bestuur en defensie
92	920	Sanitaire en soortgelijke diensten
93		Sociale dienstverlening en aanverwante gemeenschapsvoorzieningen
	931	Onderwijs
	932	Instellingen voor onderzoek en wetenschap
	933	Voorzieningen voor medische en tandheelkundige zorg en andere vormen van medische zorg en veterinaire voorzieningen
	934	Instellingen voor welzijnszorg
	935	Werkgevers- en werknemersverbonden en beroepsverenigingen
	939	Overige sociale dienstverlening en aanverwante gemeenschapsvoorzieningen
94		Recreatieve en culturele voorzieningen
	941	Speelfilms en andere recreatieve diensten
	942	Bibliotheken, musea, botanische tuinen, dierentuinen en andere niet elders geclassificeerde culturele diensten
	949	Niet elders geclassificeerde diensten voor amusement en recreatie
95		Particuliere en huishoudelijke dienstverlening
	951	Niet elders geclassificeerde reparatiediensten
	952	Wasserijen, schoonmaakbedrijven en ververijen
	953	Huishoudelijke dienstverlening
	959	Diverse vormen van particuliere dienstverlening
96	960	Internationale en andere extraterritoriale instellingen.

Branche	Klasse	Omschrijving
		<i>Bedrijfstak 10</i> <i>Onduidelijk omschreven werkzaamheden</i>
00	000	Onduidelijk omschreven werkzaamheden

D. PARLEMENT

De Code behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan de Code kan worden gebonden.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van de Code is voorzien in artikel 84, eerste lid.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van de Code zullen ingevolge artikel 84, tweede lid, in werking treden op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van twaalf maanden na de datum waarop twee Lid-Staten hun instemming door deze Code te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht.

J. GEGEVENS

De onderhavige Code is tot stand gekomen in het kader van de Raad van Europa.

Van het op 5 mei 1949 te Londen tot stand gekomen Statuut van de Raad van Europa is de tekst zoals deze luidde tot en met de tiende wijziging geplaatst in *Trb.* 1975, 70. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1993, 117.

Van de op 16 april 1964 te Straatsburg tot stand gekomen Europese Code inzake sociale zekerheid en het Protocol daarbij, tot herziening waarvan de onderhavige Code strekt, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1965, 47. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1983, 76.

Van het op 18 oktober 1961 te Turijn tot stand gekomen Europees Sociaal Handvest, naar welk Handvest in artikel 2 van de onderhavige Code wordt verwezen is de tekst geplaatst in *Trb.* 1962, 3 en de vertaling in *Trb.* 1963, 90. Zie ook, laatstelijk *Trb.* 1983, 44.

Van het op 8 juli 1964 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten (Arbeidsverdrag no. 121), naar welk Verdrag in artikel 34 van de onderhavige Code wordt verwezen, is de tekst geplaatst in *Trb.* 1965, 16 en de vertaling in *Trb.* 1966, 137. Zie ook, laatstelijk *Trb.* 1986, 147.

Van het op 25 maart 1957 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, naar welke Gemeenschap onder meer in artikel 79 van de onderhavige Code wordt verwezen, is de Nederlandse tekst geplaatst in *Trb.* 1957, 91. Zie ook, laatstelijk *Trb.* 1987, 116.

Uitgegeven de tweeëntwintigste september 1993.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

P. H. KOOIJMANS

32 (1955) Nr. 10

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1993 Nr. 124

A. TITEL

Verdrag nopens de oprichting van de „Eurofima” (Europese Maatschappij tot financiering van spoorwegmateriaal), met bijlage, Aanvullend Protocol en Protocol van ondertekening; Bern, 20 oktober 1955

B. TEKST

De Franse tekst van Verdrag, bijlage en Protocollen is geplaatst in *Trb.* 1956, 10. Zie ook *Trb.* 1970, 152, *Trb.* 1976, 109, de rubrieken J van *Trb.* 1984, 88, *Trb.* 1990, 82, *Trb.* 1992, 154 en rubriek J hieronder.

C. VERTALING

Zie *Trb.* 1956, 10

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 1959, 75.

E. BEKRACHTIGING

Zie *Trb.* 1959, 75 en 97, *Trb.* 1961, 36 en *Trb.* 1970, 152.

F. TOETREDING

Zie *Trb.* 1959, 75 en *Trb.* 1992, 154.

Behalve de aldaar genoemde Staten zijn nog de volgende Staten in overeenstemming met artikel 11 van het Verdrag toegetreden tot het Verdrag en het Aanvullend Protocol:

Kroatië . . . . . 10 maart 1993